

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbija vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoči sam ponj, plača na leto samo 5 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katal. Kmetovskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, — Inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust, Inserati se sprejemajo do srede jutraj, — Ne zaprite reklamacije so poštno proste.

Nova vlada.

V sredini visokih topolov in javorjev v Halbenraju pri Radgoni, tik ob nemško-slovenski meji, stoji star grad, domovina grofov Stürgkhov. Najstarejši moški član te rodovine, Karol grof Stürgkh, je naš novi ministrski predsednik. Baron Gauč je dal ostavko, ker se mu ni posrečilo, pridobiti si za svoje načrte stalne večine v državnem zboru. To bo poskusil sedaj grof Stürgkh. Obdal se je z možmi, s katerimi si upa pridobiti zaupanje pri Nemcih, Poljaki in Čehih, torej pri vseh treh velikih narodih naše države. Naučni minister je postal vitez Hussarek, ki stoji precej blizu nemškimi krščanskim socialcem. Zaupanje nemško-narodnih Nemcev živjajo justični minister vitez Hohenburger, železniški minister baron Forster in trgovinski minister vitez Roessler. Tudi finančni minister Meyer in minister za notranje zadeve, baron Heinold, sta nemška uradnika. Čeh je minister za javna dela, Trnka, Poljak pa minister za Galicijo, vitez Zaleski. Poljedelski minister še ni imenovan.

V ponedeljek, dne 6. novembra, ob 3. uri pop. je prikorakal grof Stürgkh s svojimi ministri v zbornico. Poslanci so bili skoro polnoštevilno zbrani in so se postavili takoj okoli ministrskega predsednika. Na galerijah se je kar trlo občinstva. Ko je otvoril zbornični predsednik sejo, je vstal grof Stürgkh, da razvije program svoje vlade. V tem hipu vstanejo tudi češki radikali ter zaženejo velikanski hrup. Proti Stürgkhu kličejo: „Naj govori namesto Vas Hohenburger.“ „Čujte Hohenburgerja!“ „Saj Vam načeluje Hohenburger.“

Zaznalo se je namreč, da je vstopil Hohenburger le pod tem pogojem v Stürgkhovo vlado, ako se mu dovoli, da sme vse narodne zadeve svojega ministrstva urejevati v sporazumljenju z nemško-narodnimi poslanci. Grof Stürgkh je sicer med govorom takoj na te kliče odgovoril, da to ni res, ampak da je Hohenburger vstopil le pod pogojem, v njegov kabinet, ako sme zadeve svojega ministrstva uravnati popolnoma nepristranski. To pa je tako samoumeven pogoj, da Stürgkhu tega izgovora nihče ni prav verjel. Zato so ga poslanci med govorom še večkrat opominjali na Hohenburgerja.

Grof Stürgkh je izvajal, da je njegov program že zaznamovan v prestolnem govoru. Tako brambni

zakon, cela vrsta gospodarskih načrtov, med njimi vodne ceste v Galiciji, železniški predlogi, socialno zavarovanje itd.

Enotne politične večine mu sicer ni mogoče dobiti v državnih zbornici, toda varoval se bo, sestaviti večino, ki bi bila v narodnem oziru enostranska. Iskalo bo večino, ki hoče in mora stvarno delati.

Zatrjeval je, da bo postopala vlada nepristranski. Tako zatrjevanje pač malo pomeni, kajti nikjer na svetu in tudi v Avstriji ne, kjer je baje vse mogoče, še ni bilo ministrskega predsednika, ki bi zatrjeval ob svojem nastopu, da hoče vladati pristranski in krivično. Zato je to zatrjevanje ministrskega predsednika na vseh straneh zbornice vzbudilo le posmeh.

Glede draginje pa je govoril grof Stürgkh popolnoma pravilno. Rekel je, da ni opravičeno, ako le en del ljudstva kriči o draginji, ampak draginja je splošna. Ona se tudi ne razteza samo na živila ali celo samo na meso, ampak na vse potrebščine ljudskega življenja.

Njegova vlada bo, končal je Stürgkh, vlada, ki bo skrbela za notranji mir, narodno sporazumljenje in splošni blagor. Vse stranke, ki so dobre volje, so povabljene k sodelovanju.

Na nobeni strani poslanske zbornice niso vzbudile Stürgkhove besede posebnega navdušenja, a reči se mora, da tudi ne posebnega vznemirjenja. Rudeči robec za Slovane v Stürgkhovem kabinetu je Hohenburger, za liberalne Nemce pa naučni minister Hussarek. Splošno se trdi, da bodo čakale stranke na dejanja Stürgkhove vlade, kajti besedam ministrov, posebno ob nastopu, več prav ne verjamejo. To stališče bodo menda zavzeli tudi slovenski in hrvaški poslanci.

Novi ministri.

Ministrski predsednik Karl grof Stürgkh je rojen leta 1859 v Gradcu. Leta 1881 je vstopil v državno službo. Leta 1891 je bil izvoljen v državni zbor. A pri volitvah leta 1907 je v volilnem okraju Radgona propal proti kmetu Krennu. Cesar ga je imenoval nato za člana gosposke zbornice. Meseca februarja 1909 je bil imenovan za naučnega ministra. Grof Stürgkh je sicer pristaš nemško-liberalne stranke, vendar je prijazen tudi krščanski struji. Nastopil je grof Stürgkh že večkrat tudi proti „svobodni šoli“.

linar dobro pripravljen tje, kamor so odšli pred njim njegovi predniki.

IV. Novi časi.

Železnica! Ta beseda je bila že nad leto dni glavni predmet vsem važnejšim pogovorom v naši dolini. Potujoči rokodelci — živi časniki onih časov — so pripovedovali, kako drugod po svetu vozi železnica s celo vrsto težko obloženih voz kar na enkrat, in da pri vsej tej velikanski teži ni ne enega konja, ampak se vse to premika s pomočjo ognja in vode; in govori se, da ne bo dolgo, pa bo tudi skozi te kraje peljala železnica. Ko so se sešli možje v nedeljo popoldne v vaški gostilni, so preresetavali in ugibali to važno vprašanje; ko so se v zimskih večerih zbirali sosedje v topli hiši, kjer so ženske pridno sukale kolovrate, moški luščili koruzo in cepili trske za hišno razsvetljavo, je pripovedoval dedek pri peči staro prerokovanje: „Kadar bo okrog zemlje ovita železna kača, takrat se bodo prišli hudi časi...“ In tako je vse, mlado in staro, z napetostjo čakalo, kaj da se bo zgodilo. Na spomlad pa, ko je skopnel sneg po dolini in bregovih, ko so se vračale lastovke v naše kraje, so prišli v našo dolino doslej nepoznani ljudje. Tekali so po hribih in dolinah, potegovali verižice in trakove, postavljali kole, po drevesih, plotovih, hišah pisali z rdečo barvo čudna znamenja; bili so zemljemerici, ki so pregledovali in merili, kje naj ima nameravana železnica svoj tir. Možje so se tolažili, češ, kaj takega je pač mogoče po ravninah, a kaj bodo z železnico po teh hribih in mehki dolini! A gospodje, ki so pregledovali svet, se niso ustrašili teh ovir. Trdna volja človeškega duha in denar premagata vse ovire. Hrib pred mestom so predobli kakor krt; po mehkih tleh čez dolino so postavili močne oboke s trdnimi podlagami, in visoko gori po obokih so izpeljali tir za parni stroj.

Pričelo se je tedaj z delom velikanskega podjetja. Prišli so najraznovrstnejši ljudje od vseh vetrov.

Naučni minister dr. Maks vitez Hussarek je rojen leta 1865. Služboval je delj časa kot profesor na dunajskem vseučilišču. Leta 1906 je bil odpoklican v naučno ministrstvo kot sekcijski načelnik. Pravi, da je Hussarek baje zelo pobožen in odločen katolik.

Notranji minister baron Heinold je rojen l. 1862. Leta 1905 je bil imenovan za deželnega predsednika v Sleziji, leta 1907 pa za cesarskega namestnika na Moravskem. Baron Heinold je prišteva med zmerne liberalne Nemce.

Železniški minister dr. Zdenko baron Forster je rojen leta 1860 in je bil uradnik v železniškem ministrstvu že od leta 1896. Forster je prijatelj nemških nacionalcev, ki se ga zelo vesele.

Trgovinski minister dr. pl. Rössler je rojen leta 1857 in je služboval kot višji uradnik v trgovinskem in zunanjem ministrstvu. Tudi njega pozdravljajo Nemci kot svojega.

Minister za javna dela, Otokar Trnka, je rojen leta 1871 in je najmlajši avstrijski minister. Služboval je več let v železniškem ministrstvu. Trnka je Čeh.

Politični ogled.

Dne 2. novembra: Cesar je imenoval danes novo uradniško ministrstvo. — Listi poročajo, da bo cesar imenoval bivšega ministrskega predsednika Gauča v grofovski stan. — Na strankarskem shodu avstrijske socialne demokracije v Inomostu je bila burna celodnevna razprava radi narodnostnih prepitrov v socialni demokraciji. Po tej razpravi je bil shod zaključen. — Kitajska vlada se je začela pogajati z vodji ustašev. Baje se je doseglo v mnogih točkah sporazumljenje.

Dne 3. novembra: Cesar je že zopet popolnoma zdrav. Včeraj je sprejel cesar več generalov in drugih odličnih mož. Cesar je podelil odstopivšim ministrom razna odlikovanja. — Hrvatski sabor se skliče na dan 7. novembra. Govori se o razpustu sabora. — Predsednik ogrske poslanske zbornice, Bercevič, namerava odstopiti. — Med Nemčijo in Francosko je prišlo do popolnega sporazuma glede dežele

Poprej tako mirna in tiha dolina je bila odslej pogosto pozorišče žalostnih dogodkov. Posebno ob nedeljskih večerih so pijani delavci, ki so bili trajno pri gradnji železnice — med njimi je bilo največ Hrvafov in Italijanov — razgrajali in kričali, da je bilo večsili hrupu in ropotu nevajene prebivalce strah. Zalezovali so mlada dekleta in jim nagajali, izzivali čisto domače fante, in vsled tega je prišlo večkrat do krvavih spopadov; aker so bili domači navadno v manjšini, so bili oni, posebno Italijani, katerim so se pridruževali tudi delavci-rojaki iz bližnje opekarne, toliko bolj predrzni. Toliko bolj je moral izmed teh rogoviležev njih jezo občutiti tisti, ki je v samoti prišel v njih pesti; pretepli so ga, da se mu gotovo nikdar ni več zljubilo, imeti opravka s trdnimi slovenskimi pestmi... Vsled tega so bile večsilih krajevne razmere neznosne in vse je željno pričakovalo dneva, ko bo de tega konec ter da odidejo iz teh krajev ti neprijetni ljudje. Posebno so imeli fantje na „piki“ nekega Laha, ki je bil pri tem podjetju nekaj delovodja in nadzornik delavcev; imenoval se je Pietro Verdi, naši domačini so ga imenovali le „Pietro“. Bil je krasno vzrastel dečko okrog 25. let, čednega obraza z visokim čelom, katerega so obkroževali črni kodri. Bil je tudi silno predrzen in ponosen, rad je dražil domače fante s tem, da se je prilizoval in sladkal najlepšim dekletom. Toliko oprezen je bil pa zmiraj, da ni prišel v njih premoč, kajti to je znal dobro, da se mu v takem slučaju ne bi dobro godilo. A zadnje čase so opazili ljudje, da je ta predrzni, vročekrvni Lah postal veliko treznejši in mirnejši. Ni več izzival fantov in ni več dražil deklet; ako je prišlo slučajno zopet do kake praske med domačimi in Italijani, ni bilo Pietra med njimi. Bil je čisto nekam zamišljen in otožen. Njegovi ljudje si njegovega čudnega vedenja niso znali tolmačiti; ugibali so to in ono, a pravega vzroka ni znal nihče. Da ga nekaj teži, so spoznali, a kaj, tega niso vedeli.

(Dalje prihi.)

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Ortica iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)

(Dalje.)

Prišla so nemirna, za marsikatero družino ugodna leta. Dasi bi Ivanu, kot edinemu sinu, ne trebalo nositi puške, so bili časi vendar resni in ni bilo izjeme. Cesar je potreboval čvrstih ljudi in Ivan je moral v vojaške. Na domu Dolinarjev pa je izvrstno s pomočjo izkušene Barbe gospodinjala mlada Marica. S ponosom in tiho zadovoljnostjo je oče večkrat skrivaj opazoval vitko raslo hčer; večkrat mu je v takih trenotkih oblak neprijetnih misli zatemnil čelo. Cesar se je oče že dolgo na tihem bal, to se je tudi zgodilo za nekaj let. Oglasil se je iz precej oddaljene župnije, kamor je zaslovel glas o roži, ki cvete na Dolinarjevini, mlad in krepak mladenič ter poprosil za Maričino roko. Oče je poprej skrbno preizkušal značaj svojega bodočega posinovljenca, in ko je spoznal, da baje v njegovih prsih pošteno in blago srce, je privolil s težkim srcem.

Z Marico pa je odšlo, tako se je vsem zdelo, od hiše pol življenja; edino s tem se je tolažil oče, da poteče kmalu sinu službena doba pri vojakih in da se, ako Bog da srečo, Ivan kmalu vrne. Čutil je tudi starec, da mu moči od dne do dne pešajo in že ga je obhajala večsili otožna misel, da sina sploh ne dočaka. „Kakor je božja volja“, je večkrat rekel Barbi, ko sta se menila o tem. In kakor je upal, se je zgodilo. Kar nenadoma in nepričakovano ga je prineslo neko noč.

In sedaj bi se bilo lahko pričelo staro prijetno življenje, kajti Ivan se je vrnil pošten, čil na telesu in duši, kakoršen je odšel, in se z veseljem lotil gospodarstva. Toda starec je pešal kar vidno od dne do dne, in ni še minulo leto, pa je odšel stari Filip Do-

Maroko. Nemčija pridobi zopet dve novi pokrajini, imela bo pa tudi prosto roko glede trgovine.

Dne 4. novembra: Cesar je sprejel danes ob 10. uri dopoldne odstopivšega ministrskega predsednika grofa Stürgkha in ostale ministre, nato je sprejel vsakega posebej v avdienci. — V Dunajskem Novem mestu se je pričel danes 5. nižjeavstrijski katoliški shod. Udeležba je iz vseh delov dežele izredno velika. — Radi nameravanega odstopa predsednika ogrskega drž. zbora, Bercevičija, bo prišlo do novih bojov med večino in manjšino, ki hoče vstrajati obstruirati naprej. — Med ustaškimi in vladnimi četami na Kitajskem se je doseglo sporazumljenje.

Dne 5. novembra: Današnji dan so privedli mnogi vplivni avstrijski politiki raznih strank shode v svojih vol. okrajih in so se pečali s stališčem, ki ga bodo zavzemale razne stranke napram novemu ministru. — Za danes se pričakuje odstop predsednika ogrskega državnega zbora. — Pri volitvah v deželni zbor Hessen na Nemškem je katoliška stranka sijajno zmagala v sedmih okrajih. Dosedaj je imela tam samo šest poslancev. — Francozi in Nemci so radi maroškega sporazuma zadovoljni.

Dne 6. novembra: Danes se je zopet nadaljevalo zasedanje državnega zbora. — Ministrski predsednik grof Stürgkh je danes povabil k sebi načelstvo enotnega češkega kluba na posvetovanje o položaju. — Obstrukcija v ogrskem državnem zboru traja naprej. Večina namerava s silo zlomiti moč manjšine. — Hrvatski sabor bo razpuščen. Jutri se vrši zadnja seja. Nove volitve se v kratkem razpišejo. — Kitajski ustaši dosegajo vsak dan večje uspehe. Vlada je ponudila vodjem ustašev državne službe.

Dne 7. novembra: V današnji seji drž. zbora se je nadaljevala razprava o državnem proračunu. — Ministrski predsednik grof Stürgkh se posvetuje te dni z voditelji strank o sestavi vladne večine. — V današnji seji hrvaškega sabora je prebral ban Tomašič kraljevo pismo, da se sabor razpusti. — Predsednik ogrskega državnega zbora, Bercevič, je odstopil. — Italija zbira od avstrijski meji vojsko. — Kitajski uporniki so odklonili vladne mirovne pogoje. Uporniki so baje že zavzeli glavno mesto Peking.

Italijansko—turška vojska.

Položaj v Tripolisu je zelo nejasen. Italijani in Turki širijo o vojski zelo nasprotujoče si vesti, vendar je jasno, da Italijanom zelo slaba prede. Zadnji boji so tudi dokazali, da imajo Italijani zelo slabe poveljnike, zadnje dni so listi celo vedeli poročati, da bo vrhovni italijanski poveljnik v Tripolisu, general Kaneva, odstavljen, kar pa se dosedaj še ni izvršilo. Zadnji hudi porazi so spravili italijanske generale in druge višje častnike skoro ob glavo. Italijani je tak: Če zmaga, drvi naprej, a če je tepen, pa tava brez misli, brez načrta za odpor, sem in tje. — Generalom so enaki tudi vojaki. Že zadnjič smo poročali, da so Italijani zelo slabi strelci. Pa tudi prave discipline baje ni v italijanski vojski. Kjer pa ni discipline, tudi ni poguma; kar je glavni pripomoček do zmage. Pri krvavih bojih dne 26. oktobra zunaj mesta Tripolis so Italijani baje trumoma pometali puške proč in korajžno bežali ali pa se poskrili že pri prvih naskokih sovražnika. Radi tega je bilo mogoče po številu manjšim turškim in arabskim četam zadati Italijanom tako težke udarce in jih pregnati iz važnih predmestnih utrd.

Mesto Tripolis bi bilo gotovo že zopet popolnoma v rokah Turkov in Arabcev, če bi bili znali ti svoje uspehe in zmage izrabiti. Ko so Italijane pred Tripolisom nabili in jim zadali hude udarce, pa naslednje dni niso prodirali naprej, ampak so pustili, da so se Italijani ojačili in začeli celiti svoje rane. Ko bi bili Turki vstrajno napadali naprej, bi bili Italijane res lahko v Tripolisu popolnoma ugnali v kozji rog in zopet zasedli mesto. To je bila velika napaka Turkov, ki se jim bo seveda v kratkem maščevala.

Italija pošilja sedaj dan za dnevom nove čete v Tripolis, ker le na ta način upa zasesti deželo in zmagati Turke in Arabce. A to pošiljanje čet po morju stane ogromno denarja. V listih čitamo, da so italijanski vojni zakladi že izčrpani in da išče Italija posojilo za vojsko. Preskrbovanje vojske z živili in pitno vodo dela Italijanom belo glavo. V Tripolisu ni dobiti nikjer ne žita ne drugih potrebnih živil, še edine studence za pitno vodo pri Bumeliano so Turki zasedli. Če pomislimo, da je tudi na Italijanskem draginji živil in da je le precej dolga pol po morju v Tripolis, pride preskrbovanje vojske Italijanom neprimerno drago.

Če hoče imeti Italija v Tripolisu 60- do 100.000 vojakov, bode te tisoče ljudi zelo težko preživljati, posebno tedaj, ko bodo začeli prodirati v notranjost dežele, kjer ni skoraj nobenih cest, še manj pa železnice.

Med vojaštvom v Tripolisu pa je začela razsajati tudi kolera, ki utegne biti usodepolna za Italijane. Če se razširi med vso armado, kar je glede na italijanske razmere lahko mogoče, se ista lahko zanesse tudi v večji meri v — Evropo.

Krvoločnost Lahov v Tripolisu.

Radi hudega poraza so bili Italijani zelo razburjeni. Nad onimi Turki in Arabci, ki so morili Italijane, se niso mogli maščevati. Pač pa so zllili svoj onemogli srd nad onimi Turki in Arabci, ki se niso mogli braniti.

Italijansko junaštvo, ki tudi priča, na kako slabih nogah stoji italijanska omika, se je izkazalo te dni, ko so iz maščevanja, ko so bili potlačeni za mestne zidove Tripolisa, tri dni uprizorili krvavo klanje med starci, ženami in otroci. 4000 žrtvev italijanske krvoločnosti je našlo smrt po nedolžnem.

Nek očividec poroča o laških grozodejstvih takole: „Navesti hočem le nekaj slučajev laške krutosti. Neki Arabec je zajemal vodo iz vodnjaka. Pridejo laški vojaki, ki ga zapode. Arabec hoče izpreči vola, a Lahi tega ne trpe in usmrte reveža z bajoneti. Trije slepci, ki se skupaj drže za roko, hodijo tipaje ob steni. Gruča italijanskih vojakov pride izza vogala in nima nujnejšega posla, kakor da slepce usmrti. Trije otroci beže proti svetlemu grobu, kjer stoji laška straža, ki prične hitro streljati na otroke, katerih najstarejši je star komaj osem let. Očeta teh treh otrok so Lahi zaprli. Nekega mesarja so laški junaki, ko je izvrševal svoj posel, z lastno sekuro ubili. Neki mož gre s trga. Lahi ga ustavijo, preiščejo, mu vzamejo denar in ga ustrelje. V Lokri so ustrelili Lahi neko rodbino, ki je štela 20 oseb. Na cesti v Gergarič sta jezdili dve ženski na velblodih. Lahi zahtevajo, da naj se ustavitata; ker sta jezdili naprej, so ju ustrelili. Neko drugo žensko so zaklali Lahi z bajoneti, ker ni dopustila, da bi ji bili Lahi raztrgali pajčolan raz obraz. Nekega popotnega derišča so Lahi ustrelili, ker je prosjačil. Neki 12letni deček je stal pri vodnjaku, kar prično Lahi streljati nanj iz zaseke in ga ustrelje. Na trgu kleči in plaka neka vdova ob truplu svojega mrtvega moža. Lahom to ni všeč in jo ustrelje.“

Kako postopajo Lahi s turškimi vjetniki, kaže sledeče poročilo. Arabec je bil od turškega vojnega sodišča obsojen na smrt. Vsesti se je moral na seno, obrnjen z obrazom proti steni. Za njim se je postavilo 10 mož, ki so streljali vsak za se. Ko je bilo oddanih vseh 10 strelcev, je mož še mirno sedel na senu in molil. Deset korakov oddaljeni laški vojaki so streljali tako, da so švigale krogle nad meter proč od cilja. Še-le, ko so oddali Lahi 19 strelcev, je mož padel, a morali so še večkrat ustreliti iz revolverja, predno je bil mrtev. Taki „izvrstni“ strelci so Lahi. Ker Lahi ne morejo ukrotiti mož, so dozdaj že ustrelili nad tisoč žen. Arabci so sovražni Lahom, kar ni nič čudnega, ker so Lahi brez usmiljenja morili. Ti vstaši umirajo hladnokrvno. Nekega moža in njegovo ženo je obsodilo vojno sodišče na smrt, ker so dobili pri njih orožje. Nista bila prestrašena. Držala sta se za roko. Častnik ukaže ustreliti moža. Žena drži roko že mrtvega moža in pogumno čaka, kdaj pride vrsta na njo. Drugi strel desetih vojakov jo še-le usmrti. Nato so ustrelili nekega starčka in mladeniča in končno pa neko starko.

Italija je proglasila deželo Tripolis kot njeno last.

V svet je došla vest, da je italijanski kralj dne 5. novembra podpisal pismo, s katerim se proglasi dežela Tripolis in otok Cirenejska kot last italijanske države. Italijanska vlada je poslala to naznanilo takoj vsem italijanskim poslanikom drugih držav, da je sporočijo tujim vladam.

Nakako čuden vtis je napravilo to poročilo. Italija je proglasila svojo nadoblast nad deželo, katere še niti zasedla ni. To se glasi tako, kot če imenuje kak fant kakšno dekle za svoje, katero ga ne mara. S proglasitvijo italijanske nadoblasti nad Tripolisom upa Italija, da se bo prišlo do miru. Vprašanje pa je, če bo šlo tako gladko, kot slikajo Italijani. Vsaj Turki in Arabci pravijo drugače.

Razne novice.

Iz šole. Celjski okrajni šolski svet. Učiteljica ga. baronica Wittenbach v Vojniku je dobila dopust; nadomešča jo učiteljica gospa Ekselnova. K Sv. Lovrencu pri Prozinu, kjer se je razširila šola v trirazrednico, pride kot učitelj gosp. Franc Gradišnik. Na vojniški nemški šoli je nastavljen kot suplent gospod Karel Zwerger. — Za novo šletno upravno dobo so imenovani kot krajni šolski ogledi nastopni gospodje: dr. J. Hrašovec za celjsko okolico, M. Jamnik za Dobrno, M. Kranjc za Galicijo, ravnatelj J. Bele za Št. Jur, J. Gorišek za Griže, A. Brezovnik za Vejniki, okol. F. Padar za Kalobje, nadučitelj L. Černej za Liboje, F. Gajšek za Št. Lovrene, F. Jezernik za Šmartno, J. Arlič za Novo cerkev, baron N. Fidler za Št. Pavel, J. Završnik za Št. Peter, M. Pristovšek za Petrovče, F. Roblek za Zalec, M. Rozman za Svetine, M. Jarnovič za Dramlje, J. Šušterič za Teharje in D. Bezenšek za Frankolovo.

Iz poštne službe. Poštar na Grobelnem, gospod Jakob Šegula, je imenovan za nadpoštarja.

Naše besede. Naj širijo pristaši naše časopise, kjerkoli morejo, so našle prijazen odmev v mnogih krajih. Upravništva nam zatrjujejo, da se pridno oglašajo novi naročniki. Toda so še kraji, kjer bi se dalo pridobiti mnogo več naročnikov, ako bi se le nekoliko agitiralo. Največja moč vsake stranke je dobro razširjeno časopisje. Posnemajmo v agitaciji svoje nasprotnike, ki delajo v tem oziru res neumorno.

Naši shodi. Zadnje nedelje, dne 5. novembra, je imela naša stranka sledeče shode: V Motniku dr. Korošec, v Ptujju Brenčič, v Prepoljah Pišek, v Mariboru dr. Vorstovšek, v Framu dr. Leskovar, v Dramljah dr. Hohnjec, v Čadramu Komperle. Lep shod se je vršil tudi pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Torej vrlo na čelu.

* **Slov. kmečka zveza** prosi zaupnike, da nabirajo novih udov in pregledajo seznam dosedanjih. Nabirajo naj tudi za kmečki sklad, kajti ne vemo, kaj nam prinese prihodnje leto.

* **Izobraževalni tečaji.** Tudi to zimo bo prirejela S. K. S. Z. poučne tečaje po slovenskem Štajerju. Somišljeniki, ki si želijo takih tečajev, naj se kmalu odločijo ter stopijo z vodstvom S. K. S. Z. zaradi časa kmalu v dogovor. Morda bi kazalo, po nekod prirediti tudi enodnevne tečaje.

* **Naši poslanci.** Gg. Povše, Roškar in tovariši so vložili v državnem zboru dne 7. t. m. predlog, s katerim zahtevajo, da vpelje vlada izdelovanje umetnih gnojil, katera dobivamo sedaj večinoma iz tujih držav z velikimi stroški, in da bode oddajala taista vsem kmetovalcem za lastno pridelovalno ceno, torej brez dobička. S tem bi se pomnoževalo pridelovanje živil ter ugodno učinkovalo proti draginji.

* **Zaradi sejmov.** Poslanec Roškar je v imenu Slov. kmečke zveze na novo posredoval pri živino-zdravniškem poročevalcu g. Januške po c. kr. namestnji v Gradcu zaradi nastalih težkoč pri prometu z živino tudi v neokuženih krajih. Zahteval je skrajne olajšave za prodajo živine, ker ta daje vsled raznih uim še edini vir za prepotrebne dohodke deželni prebivalec. Varujmo se pa vsakega prenašanja kužne bolezni slinovke povsod, da se rešimo v kratkem času te škodljivke, ki je povzročila že dovolj gorja.

* **Regulacija Drave.** Deželni odbor v Gradcu ni hotel pred leti od deželnega zbora dovoljenega posojila izvršiti, zato so se dela na Dravi ustavila. Naši poslanci so od vlade zahtevali, da se Drava, katera dela posestnikom-mejašem mnogo škode zopet regulira. Da se z regulacijo Drave zopet začne, se je včeraj v sredo, dne 8. novembra vršila komisija ob Dravi od Maribora proti Ptujju. Poslanca Pišek in Brenčič sta se udeležila te komisije v imenu naših poslancev in posestnikov ob Dravi.

* **Koroški Slovenci** se zadnji čas vrlo gibljejo. V četrtek, dne 26. oktobra, se je vršil sijajno obisk obični zbor Katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. Udeležilo se ga je do 600 koroških Slovencev. Društvo je, kakor znano, vlada radi delovanja pri ljudskem štetju razpustila, a je potem ta razpust zopet preklcala. Društvo je bilo že od nekdanj glavno središče koroških Slovencev. Zatorej pa so slovenski Korošci s tem večjim veseljem prihitali na zborovanje. Otvoril je zborovanje in ga vodil neutrudni narodni boritelj dr. Brejce. Stajerske Slovence je zastopal na tem shodu državni poslanec in namestnik dež. glavarja, dr. Jankovič, ki je pozdravil zborovalce imenom Hrvatsko-slovenskega kluba ter je imel nato zelo navdušen govor. Govorili so še: državna poslanca Grafenauer in Demšar, dr. Brejce, urednik Smodej, Turk, dr. Arneje in dr. Rožič. To lepo zborovanje je pokazalo, da se koroški Slovenci kljub žalostnim razmeram živahno gibljejo in se vedno bolj zavedajo svoje narodnosti.

* **Češka živina.** Slovenci liberalci drže z nemškimi nacionalci, to so že nešteto krat pokazali. Liberalcem je celo ljubo, ako ima slovenski kmet kako škodo. Vsi vemo, da je Kmetijska družba v Gradcu zakrivila, da ni prišlo do tega, da bi se bila na Češkem nakupila živina za Spodnje Štajersko. A „Slov. Narod“, glasilo liberalcev, piše z dne 6. novembra tako čudno v tej zadevi, da se mora vsakemu poštemu Slovincu studiti. „Slov. Narod“ brani graške Nemce, ki so vse zakrivila ter napada Zadrudno zvezo in naše rodoljube. Tako delajo liberalci, ker so izdajalci ljudstva. Hvalijo najhujše naše narodne nasprotnike, samo, da zamorejo udariti po naših možeh.

* **Oddaja vžitnega davka** v najem. Dne 20. listopada t. l. se bo vršila ob 10. uri dopoldne pri c. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru dražba najema vžitnega davka od vina, vinskega in sadnega mošta in mesa za leto 1912 in pogojno tudi za leti 1913 in 1914 v okrožjih: Ruše, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Slivnica, Poličane, Zalec, Dobrna, Velika Pirešca, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Pavel pri Preboldu, Braslovče, Kozje, Konjice, Oplotnica, Vitanje, Slatina, Ptujjska gora, Ormož z Mihovci in Sv. Benedikt v Slov. gor. Natančni pogoji se zvedo pri c. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru.

* **Analfabetov,** to je takih, ki ne znajo ne pisati ne brati, je med Lahi v Gorici 6000, torej približno polovica. A ti ljudje imajo vedno drzno delo, da govore o neizobraženih Slovincih? Otvorili so poseben tečaj za analfabete, pa se ni obnesel. Goriški Lahi se ne marajo ukvarjati s peresi in knjigami. Raje pošajkujejo in kričijo „Viva Tripolis“. Lahi nazadujejo, Slovenci pa stopajo zmagonosno naprej. To naj imajo pred očmi oni Slovenci, ki se vedno obotavljajo, povsod nastopati. Tudi Nemci imajo lepo število analfabetov.

* **Kakšna bo letošnja zima?** Vremenski preroki različno ugibajo glede letošnje zime. A vsi sodijo, da bo zima huda in izredno mrzla. Sneg pade baje že v drugi polovici novembra in bo držal do Jožefvega. Prerokujejo vremenski preroki tudi, da bo zapadel okrog Božiča izredno visok sneg. Najhujši mrab bo pritisnil med novim letom in Svečnico. Če se bodo ta prerokovanja uresničila, bo treba letos pripraviti prav mnogo drv, da si bomo preganjali mrab.

* **Zadragam in kmetovalcem.** Vojaška uprava 3. vojnega kora v Gradcu kupi za Gradec 6.700 meter-skih stotov ovsa; za Maribor 27.700 met. stotov rži in 8.000 met. stotov ovsa; za Celje 320 met. stotov ovsa in za Celovec 1.650 met. stotov rži ter 5.200 met. stotov ovsa. Priglasje je poslato do 16. novembra 1911.

3. vojnemu koru v Gradcu. Ponudbe morajo biti kolokovane.

* Za „Slov. Stražo“ so darovali: Slov. kat. kmet. izobraževalno društvo v Galiciji pri Celju 20 K; Mohorjani v Motniku 10 K; Mohorjani v Špitaliču 5 K 10 vin.; Mohorjani na Črni gori 2 K; Mohorjani v Zibiki p. Pristava 5 K; Mohorjani v Studenicih 5 K 30 vin.; Mohorjani v Ribnici 15 K 25 vin.

* „Kres“ v Gradcu naznanja, da se „Martinov večer“ ne vrši 19. t. m. ampak prihodno nedeljo 12. t. m. — Izlet k M. Trošt se je odl. žil, ker se nam iz neznanega vzroka ne dovolijo slovenske litanije, da si so se nam že poprej dovolile. Seveda, kaj se boče? V Gradcu smo že itak vse poslovenili, zdaj bi pa radi že okolico naskočili. Bog nas varuj! No, Mihel je še o pravem času preprečil hudo nevarnost.

Mariborski okraj.

Maribor. Te dni so začeli podirati hišo Dravska ulica št. 2. Radi tega je ta ulica zaprta za osebni in tovarni promet.

m Maribor. V stanovanju trgovca Stibera v Rožni ulici so dne 5. t. m. neznan tatovi vlomili in odnesli mnogo reči ter 1.600 K denarja. Dozdaj tatov še niso dobili.

m Maribor. V soboto, dne 4. novembra zvečer je skočil 12letni Lud. Fras iz tretjega nadstropja v Nagijevi ulici na dvorišče. Zlomil si je roko in hrbtišče ter se je tudi drugače hudo poškodoval. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnišnico. Torej so že celo šolski otroci začeli misliti na samoumre. Sad šole!

m Maribor. Slovensko dramatično društvo nam naznanja, da se bo gledališče v Narodnem Domu otvorilo najbrže v nedeljo, dne 19. novembra. Igrala se bo krasna igra: „Vstajenje“. Vsak mesec se bosta vršili dve igri. Natančni spored letošnjih predstav priobči „Straža“.

m Pesnica. Krčmar Hoinig se silno trudi, da bi ostala naša občina še dalje v posilinemških rokah. Bajje je on skoval nek ugovor zoper odlok vlade, ker so volitve I. razreda razveljavljene, v II. in III. pa potrjene. Pa bo zastoj Vaš trud, gospod Aleksander! Našo občino so šteli pristaši Šudmarke za svojo, sedaj pa to presenečenje. Mi vstajamo!

m St. Ilj v Slov. goricah. Grozna nesreča se je zgodila v nedeljo, dne 5. novembra. Blizu St. Ilje je povozil tovorni vlak 24letno Lizo Drozg. Šla je preko proge, ko je odpeljal vlak proti severu, pa ni zapazila, da pride od druge strani zopet vlak. Zdrobil ji je glavo in odrezal nogo pod gležnjem. V ponedeljek, dne 30. oktobra 1911 je bila v Jarenini poročena, v nedeljo, dne 5. novembra pa je izdihnila v naročju mladega moža. Pogreb je bil v torek, dne 7. novembra v St. Ilju. Pomilovanja vredna mati Božnik tako izgubi sedaj tretjega otroka v teku štirih let: sina, ko je bil prišel od vojakov, 20letno hčerko, ko so jo pokopali pred dvema mesecema, in sedaj Lizo, ki je nosila še poročno obleko. Nesreča se je zgodila v Strihovcu blizu Fluherjeve kmetije, kjer vodi kolovoz čez železnico. Ni še dolgo tega, kar je povozil ravno tam vlak viničarjevega sina Menharta.

m St. Ilj v Slov. gor. V ponedeljek, dne 6. novembra smo dobili krasne nove cerkvene klopi. Na 17 vozovih so jih pripeljali domači kmetje od Sv. Trojice. Izdelal jih je znani mizarški mojster Potočnik pri Sv. Trojici v Slov. gor.

m Selnica ob Muri. Za župana naše velike občine je bil dne 6. t. m. izvoljen Franc Ferline, vrl slovenski mož. Prejšnji župan Schmid je radi bolezni odstopil. V občinskem odboru je 11 zavednih Slovencev.

Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Trta z 1850 grozdi! Posestnik Alojz Jäger v Gornjem dolu je letos na enem samem trsu, na izpljeli, ki je pri preši napeljana kot brajda, nabral 1850 grozdov, reci: tisoč osem sto in pedeset grozdov. Trs, ki je jako močna zrašen, se naslanja na drevo marelico, katere je tako prinesla dvojni sad: okusne marelice in izredno množino črnega grozdja.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Slovenski učitelj ne sme bivati pri Sv. Trojici. Posilinemci hočejo pregnati vsakega, ki ne vleče z njimi in torej tudi sam ni posilimec. Zato tako smrtno nasprotstvo proti vsem našim učiteljem, ki so res Slovenci. Ko si je hotel gosp. učitelj Klemenčič kupiti hišo, so vzdignili vso vojsko, da so to preprečili. In zdaj so mu še stanovanje odpovedali, vrhu tega pa tudi vse druge svoje pristaše nahujskali, da mu ne dajo stanovanja. Če ni to nečuvno, potem ne vemo, kaj je. In takim ljudem še zaupajo naši kmetje ter se družijo z njimi? Zavrnite jih, če se vam sladkajo, in dokažite jim, da oni žive od vas in ne vi od njih. Najgrši pa se nam zdijo tisti privandrancei, ki niti nemško ne znajo, se ližejo na levo in desno in vendar hočejo biti bolj nemški, nego je sam naš „Platzkommandant“.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Kako da niste podrobneje opisali posilinemških nasilnosti ob priliki posilimskih volitev? V graškem nemškem listu očitajo trojiški posilimec slovenskim gospem, da so agitirale v družbi s kaplani. To ni nič nečastnega. Pač pa poglejmo, v kakšni družbi so agitirale neke gospodične (?). Agitirale so v družbi ljudi, ki so divje kričali, da raje poginejo na cesti, nego da bi ob zadnji uri klicali duhovnika; ki so zmerjali naše volilce zato menda, da bi izzvali pretep; ki so vdrli s kričanjem v slovensko gostilno, napadali ljudi, jih metali in suvali po tleh in jih praskali po obrazih, da je moralo nekatere že sodišče preganjati; ki so naše volilce s silo potisnili na posilinemško zbirališče, jim jemali volilne listke in jih zamenjavali s svojimi. Neki ženski so hoteli ravno iz žepa vzeti listek; izgovoriti se je morala, da ima listek njen sin, drugače bi ji še ne dali miru. In v taki družbi so se nahajale te

nemške (?) gospodične. To oznanite svetu, da bo vedel, s kakšnimi ljudmi imamo opravka. Tudi sramoto tistih Slovencev oznanite, ki so se dali od takih ljudi zapeljati, da ne volili z njimi. Res, na tak način premagati, še nikdar ni bila čast, ampak je sramota in ostane sramota.

m Sv. Anton v Slov. gor. Odgovor lažnjivemu obrekovalcu v „Stajereu“. „Nehvaležnost je plačilo tega sveta“, pravi pregovor. Ta žalostna resnica velja posebno nam duhovnikom. Naši nasprotniki, štajerejanci, liberalci in nemškutarji uporabljajo vsako priliko, da nas trgajo po svojih umazanih cunjah. Resnica je tem ljudem deveta briga. S svojo, le njim ljudem brez značaja, prorojeno hinavščino, se nam dobričajo in prilizujejo kot najboljši prijatelji, od zadaj pa praskajo kakor mačke. Za prvi dopis v „Stajereu“ sem se malo zmenil ali pa celo nič, ker vem, da tisti „brezmadežni“ faran, ki je gotovo „čast“ naše lepe fare, ni dosti vreden. Ker se pa v zadnjem „Stajereu“ zopet oglašata „nađepoln“, „vzgleđen“ faran, ga vprašam, koliko je dal kaplanu zbirce, katero mu oponaša, ker kaplan mu je pripravljen isto takoj vrniti z obrestmi vred. No, odgovori mi, brezstidni obrekovalec! Boljšega imena si ne zaslužiš, če ravno se bahaš v zadnjem „Stajereu“, da ni tvoja navada, obrekovati ljudi, posebno duhovnikov ne. Sicer sem pa prepričan, da mi boš ostal dolžan odgovora, ker sem se pri zbirci vedno ogibal hiš, ki stojijo pod komando „Stajerca“. Kar pa so mi dobri farani, katerih imamo, hvala Bogu, dosti več v fari, kakor ljudi tvoje vrste, prostovoljno in z dobrim srcem dali — Bog jim povrni — to pa tebe popolnoma nič ne briga. Kunštna butica pa mora biti vendar ta faran, ki ima bržkone celo univerzo — šnopsarsko namreč — v žepu, ali bolje rečeno, v želodcu, ker mu pridige priprostega kaplana niso nič kaj všeč. Seveda tako učenim ljudem, ki imajo svoje pridige in sv. mašo v krčmi — ker tam lepše pridigujejo, ker se z glažki vkup zvoni, kakor v cerkvi — takim učenjakom je pač težko ustreči. Tudi ti ni prav, da pridejo dekleta v kaplanijo po naročeni list, ki se mu pravi „Bogoljub“ in „Glasnik“. Razumem, da bi ti bilo bolj všeč, ko bi hodile k tebi poslušat tvojih „zlatih“ nauk, katere strešaš menda kar iz rokava in katerih si se navžil v „Stajereu“. Toda bodi prepričan, ko ti že davno ne boš več dihal, bo naša dobra mladina še vedno naročena na dobre, katoliške časopise in se ne bo dala zapeljati od strupenega „Stajerca“ in njegovega evangelija. Zdaj pa še eno vprašanje. Če je kaplan včasih malo dobre volje, takoj se obesi vse na veliki zvon z različnimi, izmišljenimi pritlikinami, in za take laži ima „Stajere“ prostora dovolj. Zakaj pa „Stajere“, ki ima tako marljivo dopisnika v naši fari, tako molči o junaškem činu tistih nemškutarjskih naprednjakov, katerih geslo je: šnops? Zakaj „Stajere“ nič ne poreče o tistih vrljih junakih, ki so se pred kratkim tako korajžno postavili pri pijači, da so smatrali enega človeka odveč v fari in ga poslali na oni svet, v veliko žalost starišem in v sramoto čeli fari? Seveda so se hoteli poprej prepričati, če ima še rdečo kri. No „Stajere“, ali nimaš prostora, da bi v svojih „čednih“ predalih ovekovečil ta junaški čin. No, ti „resnicoljubni“ dopisnik, ali ti niso nič znane antonjevške novice? Menda ne gleštaš papirja, ker si vse svoje premoženje dal kaplanu za zbirco. Ker dopis v „Stajereu“ nisi hotel podpisati svojega slavnege imena, ampak si se samo izdal za „farana“, in ker je kaplanova dolžnost, ljubiti svoje farane, zato tudi tebi, dopisnik, kdorkoli si že, želi vse najboljše, posebno pa več zdrave pameti — Franc Kren, kaplan.

m Prepolje na Dravskem polju. V nedeljo, dne 5. t. m. popoldne se je vršil tukaj v gostilni gospoda Luka Turk obilno obiskan političen in gospodarski shod. Naš poslanec G. Pišek, kateremu smo pri volitvi večinoma vsi oddali glasove, nam je poročal o delovanju in vzorni disciplini in Hrv.-slovenskem klubu, katerega voditelja dr. Šusteršič in dr. Korosec zelomodro vodita. Celo Nemei in „Tagespost“ hvalijo vzorni red v tem klubu. Dalje je govoril o političnem položaju in nameravanih novih davkih. Volilci so prosili, da poslanci in Slov. klub v Gradcu vpliva, naj se razdelitev občine oziroma izšolanje iz Sv. Marjete k Sv. Janžu ugodno reši.

m Zg. Dupljek. Poslanca Roškar in Pišek sta dne 7. t. m. posredovala v delavskem ministruvstvu zaradi podpore k stavbi mosta čez Dravo v Zgoranjem Dupleku. Uvaževali so se njuni dokazi glede nujne potrebe tega mostu, a odločilna izjava se ni izrekla, ker se vršijo sedaj tozadevne poizvedbe pri meročajnih činiteljih.

m St. Lovrenc nad Mariborom. G. Schatz! Vi dobro znate, da Vas v gostilni „Pri pošti“ ne maramo. Zakaj še prihajate k nam? Kakšne namene imate pri tem? Ali hočete pri Slovencih kaj izvedeti? Ali mislite koga vleči? Vedite, da mora učitelj kot mladinski vzgojitelj vedno iti z dobrim zgledom naprej. Za danes dovolj, če bo treba, pa še pride.

m Fram. Občni zbor podružnice Slovenske Straže se je v nedeljo prav dobro obnesel; udeležba zlasti mladine je bila dobra; mešani in moški zbor je lepo proizvajal petje; govor dr. Leskovarja je bil zelo poučljiv in navdušen; fantje so v najlepšo zabavo gladko predstavljali igro „Kralj—Herod“ in blagajna za Slov. Stražo se je precej napolnila. Ljudstvo pa je bilo zadovoljno. To bi bil kratek opis nedeljske prireditve. Prav kmalu pa nastopijo tudi naša dekleta, ker že komaj čakajo, da bi predstavljale igro „Jeza nad petelinom in kes“. Tako smo začeli zopet z izobrazbo in nadaljevali jo bomo skozi zimo v prid naše mladine. Mladina, le korajžno naprej!

m Fram. Vinske cene so zelo visoke. Cerkev je prodala svoje vino po 66 vin., in kakor čujemo, se je prodalo letošnje vino iz Jahnovih vinogradov po 80 vin. No, bodo že še zopet prišla leta, ko bodo nastavili Francani bolj ponižne vinske cene!

m Fram. Nevarno je obolel naš zaslužni župan g. Janez Gerč, eden najstarejših županov v mariborskem okraju. Skoro ni upanja, da okreva, ker je star že 80 let! Pač pa trdnj upamo, da nam kmalu ozdravi naš vrl župan občine Morje, g. M. Koren, ki je tudi hudo obolel.

m Hoče. Mladeniška zveza priredi v nedeljo, dne 19. novembra poučno zborovanje. Na dnevnem redu je petje, deklamacije, in poučni govori. Mladenci, pridite v obilnem številu! Najlepše boste prosti čas porabili ako ga darujete izobrazbi, omiki in pošteni zabavi. Po zborovanju je odborova seja.

m Sv. Martin pri Vurbergu. V nedeljo dne 12. novembra obhajamo pri nas praznik farnega patrona. Pri poznem cerkvenem opravilu pridiguje gospod dr. Hohnjec, To priliko bomo tukajšnja dekleta porabile, da si ustanovimo svojo dekliško zvezo. Ustanovni shod, na katerem bo govoril gospod dr. Hohnjec, bo takoj po drugem sv. opravilu. Mladina, pridite!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Poslanec Brenčič je otvoril ob ½8. uri 5. t. m. shod v imenu Sl. km. zveze in predlaga za predsednika g. župana Kuharja iz Budine. Predsednik se zahvali za izkazano mu zaupanje in pozdravi navzoče ter odda besedo gosp. poslancu Brenčiču. Poslanec se zahvali volilem za oddane mu glasove pri državnozbornskih volitvah in omeni posebno one občine domače fare, katere so mu skoraj enoglasno oddale glasove in jih prosi še za naprej za to zaupanje. Poroča obširno o delovanju Hrvatsko-slovenskega kluba in omenja, kako zaupanje ima ta klub tudi pri nasprotinikih. Poroča dalje o raznih nujnih predlogih, katere je stavil za po toči prizadete kraje v ptujsko-ormoškem okraju, kar so zborovalci z zanimanjem vzeli na znanje. Govornik je ovrigel laž lista „Sloge“ radi štajerskih poslancev in njihovih dela v odsekih. Shoda se je udeležilo čez 150 volilcev in pristašev Kmečke zveze. Po petčetrurnem govoru poslanca Brenčiča se predsednik zahvali govorniku za stvarno izvajanje in zaključil lepo uspehi shod.

p Ptuj. Zelo nas je razveselilo, ko smo izvedeli, da so naši poslanci Brenčič, Pišek in tovariši tako odločno nastopili glede uravnave Drave. Naš poslanec Brenčič se je tudi udeležil komisije, ki se je vršila včeraj ob Dravi. Sedaj spoznamo tem bolj, da smo si izbrali pravega moža za poslanca, ki pozna naše težnje in se tudi za nas potegne.

p Sv. Marko niže Ptuja. V soboto zvečer se je obesil samski kmečki sin, 48 let stari Jožef Dominko. Nesrečni ptujski šnops ga je spravil ob pamet in pogljal v samomor.

m Sv. Andraž v Slov. gor. Na Vseh svetnikov dan, dne 1. novembra je 18letni fant Krajnc v gostilni gosp. Rola zavratno umoril Alojzija Hojs, mizarja in posestnika iz Cenkove, pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Hojs je bil veren katoličan, vrl narodnjak in vseskozi spoštovan mož, star še-le 37 let. Zapuščena žalujočo ženo in enega otroka. Naj v miru počiva!

p Prvenci. V petek si je pripeljal krčmar Alojzij Strelec zvečer domov štartinski sod mošta. Ker pa so imeli še doma repo za obrezovati, so pustili sod na vozu na dvorišču. Nek hudobnež, ki pa je že pod ključem, je pa sod navrtal, da bi mošt iztekel. K sreči je poslala gospodinja deklo po vodo, ta pa čuje na dvorišču, da nekaj teče, gre gledat in zapazi hudobijo. Iztekel je vendar več kot dve vedri mošta. To je res skrajna hudobija.

p Sv. Barbara v Halozah. Dne 31. oktobra se je vršila pri sodnji v Ptujtu zadnja obravnava stranke V. s tukajšnje posojilnice. Posojilnica je bila obsojena, vrniti stranki še dolžne obresti. Tudi inšpektor Ahtschin in revizor Heremansky od graške Zveze sta s tem dobila pouk, ker pri reviziji dne 6. julija 1911 stranki nista hotela uradno priznati dolžnih obresti.

Sv. Barbara v Halozah. Cena naši letošnji izvrstni kapljici čedalje bolj raste, liter do 56 h. Mnogo so jo že pokupili, večji posestniki pa jo še imajo dosti na razpolago, zato se naj kupec požurijo, ako želijo imeti res nekaj dobrega v kletih.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Za pet let je menda izvoljen župan občine Vitan ali mogoče še za daljšo dobo. Menda so pa prav veliko kilogramov smole raztopili na županski stolec, da se je od njega tako težko odtrgati. Ze dalje časa se opazuje, kako se združujejo občinske volitve, ki bi se morale vršiti že pred enim mesecem. Če se ne bo to zgodilo skoraj, oglasilo se bo na pristojnem mestu ter celo stvar natančno pojasnilo.

p Hum pri Ormožu. Kako se naši naprednjaki, ali pravzaprav nazadnjaki, veselijo nad minulimi občinskimi volitvami, so še posebej pokazali v 46. številu „Nar. Lista“, ko so razbojnali v svet svojo zmago. Kako so zmagali, smo že v eni zadnjih števil „Sl. Gospodarja“ poročali. Za tem pa je v 46. številki „N. Lista“ zagledal luč sveta nov dopis. Nam vsem dobro znanemu dopisniku sledeče v odgovor: Izmed dveh svetovalcev je g. M. Ivanuša, če že ne naš najodločnejši pristaš, pa vsaj naročnik „Slov. Gospodarja“. Pravite: „Imena izvoljenih so nam zagotovilo, da se bo storilo v korist občine, kolikor je sploh mogoče.“ Ako se ta vest uresniči, nas bo še posebej veselilo. Ni res nadalje, da bi „Slov. Gospodar“ kislega obraza priznal izgubo, temveč res pa je, da je taisti ljudstvo korajžno spodbujal k organizaciji in složne-

mu delu. Tisti poseben vetrič, ki je zavel v „Slovenskem Gospodarju“, se bo sčasoma spremenil v pravcati vihar, ki se ne bo preje polegel, dokler ne bo cela humska občina v taboru Slov. kmečke zveze. Le pazi, dopisnik, da se tisti vihar še tebe ne dotakne! Sedaj pa stavim na te, resnicoljubni dopisnik, sledeče javno vprašanje, na katero mi v eni prihodnjih števil „Nar. Lista“ lahko odgovoriš: Zakaj pa je tista stranka, ki je v tvojih očeh ničvredna, ob letošnjih državnozbornskih volitvah tako sijajno zmagala? Pričakujem jasnega odgovora! Potem pišeš: Dopisnik, v njegove privržence poznamo. Navzlic temu, da ste naredili na dopisnika pravcato gonjo in mu napovedali sveto vojsko, me do danes še ne poznate. Nadalje praviš, da se v časnikarske prepire ne bodeš spuščal, pač pa hočeš g. župana in odbornike braniti drugim potom. S tvojimi dopisi v „Nar. Listu“ tako nič ne opraviš, če pa te je vendar volja, še nadalje dopisovati, a ti tvoje finančne razmere tega ne dopuščajo, se že lahko na mene obrneš, ti rade volje posodim nekaj novcev, da boš imel za znamke. Drugih potov pa ti ne bomo delali, ker dopisnik „Slov. Gospodarja“ tako daleč ne bode šel, da bi kaj lažnjivega o vas poročal. Zadnjič ti je posebno beseda „liberalec“ presedala, da si se zavoljo tega tako jezil. Če že torej le nisi tako liberalen, zakaj pa potem v tako liberalen list, kakor je „Nar. List“, ki je pred nedavnim časom našo krščansko vero imenoval „Strup iz Judeje“, pošiljaš svoje dopise?! Saj ti je „Sloga“ ali pa menda „Stajere“ tudi na razpolago. Končno pišeš: „Kar je Hum pri zadnjih državnozbornskih volitvah tako častno pokazal, to tudi ostane.“ Pri tem odstavku ste pa najbrže delali račun brez krčmarja. To bo že še prihodnost pokazala. Pa le glejte, gospodje, da se nad tem dopisom ne bode preveč jezili, ker je za zelo rada škoduje.

p Vičanci pri Veliki Nedelji. V trajnem spominu nam ostane nedelja, dne 29. oktobra. Takrat se je namreč tukaj blagoslovila nova Marijina kapelica. Ob 1/2. uri popoldne so se zbrali mladeniči in dekleta Marijine družbe v župnišću, da ponese podobo Marijino in novi zvon v cerkev k blagoslovu. Po blagoslovu se je pomikala mnogoštevilna procesija proti vičanski vasi. Pri kapelici je že pričakovala zbrana množica ljudstva. Blagoslov so izvršili domači č. g. župnik. Pridigoval je naš rojak č. g. Franc Škof, kaplan v Kamnici. Kapelica se je postavila z blagohotnimi prispevki na prizadevanje Martina Senjor, pri katerem se je tudi na dan blagoslovljenja zvečer zbrala prijateljska družba, ki se je spomnila tudi na obmejne Slovence ter darovala v ta namen 8 K.

p Središče. Čujte, čujte! Središko izobraženstvo si je izbralo za svojo zborovalnico — pokopališče. Na dan Vseh svetnikov, ko bi imeli na pokopališču moliti za rajne, so naši liberalčki sklicali med seboj v nekem kotu „sejo“, v kateri so razpravljali o prav važnih rečeh. Obdolžili so namreč našega č. g. kaplana, da baje on daje med svet pohvalne novice o liberalnem delovanju. A se prav močno motijo. Rečemo jim le toliko, da piše te čisto priprosta oseba. Zdaj so liberalci v svoji jezici sklenili, spisati prav ostro pismo, katero bi poslali č. g. kaplanu. Zato pa jih hočemo rešiti tega nadležnega dela ter jim prikrajšamo njihove nemirne noči. Načelniku liberalcev pa svetujemo, naj svoje premišljevanje vsaj v cerkvi izpremeni, da se vsled tega ne pozabi prekritizati. Seveda tega ne smemo zameriti takemu človeku, ki vidi cerkev malokdaj od znotraj.

p Središče. Kako zagrizeno in maščevalno nastopajo središki naprednjaki — njih napredek morda obstoja v nekrščanskem vedenju in slabem gospodarstvu — zoper krščanska društva, bodi bralcem „Slov. Gospodarja“ povedano. Dekliška Marijina družba središke fare bode dne 8. decembra obhajala 10letnico. Za slovesnost je med drugim sklenila prirediti gledališko igro: „Devica orleanska“. Načelnik družbe je prosil načelnika Bralnega društva, Franca Lukačiča, za gledališki oder. Obljubil je, s pripombo, da bode v prihodnji odborovi seji predložil prošnjo, kateri se bode gotovo ustreglo. Pa čujte in strmite! V seji dne 2. oktobra t. l. je odbor „Edinosti“ odbil družbino prošnjo s tem, da se v „Slov. Gospodarju“ središki naprednjaki in posebno Sokol, katerega udje so, napačajo. Marijina družba ni v nobenem stiku z dopisi o srediških naprednjakih, oziroma s Sokoli. Razvidno je iz tega, da so verski in politični vzroki povod tej odločitvi. Opozarjamo slavno e. kr. okr. glavarstvo v Ptuju na delovanje bralnega društva „Edinost“ v Središču, katero po svojih pravilih ni politično, ampak izobraževalno društvo.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na gostiji Druškovič-Klanjšek v Zupci vasi je na predlog nevestinega brata Antona Druškovič nabrala Katarina Osl za „Slov. Stražo“ 9 K. Bog plati vsem blagim darovalcem in vrli nabiralci. Ziveli! Obilo sreče!

p Vurberg. Gospodarsko izobraževalno društvo na Vurbergu pri redi veselic dne 19. novembra 1911 popoldne po litanijah s petjem, deklamacijami in z igro „Za križ in svobodo“. Domači in zunanji prijatelji društva so uljudno vabijo. Odbor.

p Majšperk. Prvi izkaz darov za nagrobni spomenik + č. g. Simona Petek, bivšega kaplana v Majšpergu. 4 K je darovala gospa Pavlina Wambrechtsamer; po 2 K: Alfr. Brezinec, Al. Korošec, Ivan Peruš; po 1 K: Lor. Gejser, Bl. Karneža; po 1 K: Neimenovan, Iv. Skrbis, Fl. Plevčak, Lor. Leskovar, Štef. Winkler, Iv. Turkuš ml., Neimenovan, Neimenovan, Neimenovan, Neimenovan, Jan. Verdnic, Štef. Vorše, Lor. Sagadin, Katar. Lorber, Martin Labej, Jan. Kodrič, Jurij Eberl, Kešpert Fr.; po 90 vin.: Korže Jan.; po 60 vin.: Iv. Jeza, Jož. Mohor, Matija Karžina, Matevž Eberl, Matevž Jane; po 50 vin.: Urša Gajser, Jera Gajser; po 40 vin.: Jož. Kolar, Marija Kolar, Jozefa Korže, Jan. Potočnik, Antonija Godec, Ant. Bogme, Jera Narat, Štef. Sluga, Jak. Zumer, Marija Zdavec, Anton Planinc, Marija Blaž, Mesarič-Vindiš, Blaž Vogan; po 30 vin.: Jur. Kovačič; po 20 vin.: Štef. Jeza, Marija Potočnik, Ig. Ribič, Neža Černenski, Mat. Lah, Roza Fideršek, Leopold Lubej, Jož. Kovačič, Fil. Lupinšek, Jak. Mlakar, Ana Droršek; po 10 vin.: Fanika Godec, Jan. Lupinšek, Hel. Sekelšek, Neža Bogme, Roza Krivec, Jož. Eberl in Franc Vnuk. Skupaj K 44-10. Vsem

spošt. darovalcem Bog plati! Imena nadaljnjih darovalcev se bodo prihodnjič objavila. Alfred. Brezinec

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Dne 27. oktobra t. l. je bil učitelj Franc Otte sprejet z ženo in dvema otrokoma v naročje rimsko-katoliške cerkve.

l Sv. Križ na Murskem polju. Čudno navado ima naš mežnar, da vselej v nedeljo po ranem svetem opravilu, kadar ima zvoniti mrliču, ne da bi bil ta dan pogreb, med opravilom pred cerkvijo na vso moč z vsemi zvonovi zvoni, in tako se večkrat važne reči ne slišijo. Predzadnjo nedeljo se je vršil gospodarski shod pri Jurešu; pa med tem oznanilo se je zvonilo, da ni nikdo nič razumel. Prišlo bi gotovo veliko več poslušalcev, ako bi se bilo to bolj razglasilo. Udeleženci so bili o tem obveščeni le po poročilu „Slov. Gospodarja“, pa še pri tem imamo zopet brigo, ker naši pismonoši puste pošiljatve in liste za celo občino v eni lihi in tako dobimo „Slov. Gospodarja“ še-le v nedeljo. Upamo, da je to zadnji opomin, ker naša potrpežljivost tudi lahko preneha.

l Rožički vrh pri Sv. Juriju. Nedavno smo v „Slovenskem Gospodarju“ prinesli dopis, v katerem dopisnik omenja, da nekdo z žganjem agitira za nove občinske volitve. Gospod trgovec Strajnsak, naš pristajaš, nam sporoča, da je tam mnenje, da je on v tem dopisu prizadet. Povdarjamo, da v tem dopisu nismo mislili g. Strajnsaka, ker je on vendar zaveden Slovence. Dopisnike prosimo, da nam vedno resnico poročajo.

l Sv. Jurij ob Ščavnici. Na vsestransko zahtevo priredi naše bralno društvo v nedeljo dne 12. novembra v navadnih prostorih gledališko predstavo: „Tri sestre“. To igro je že lansko leto vse občudovalo in hvalilo in bolj se jo bodo letos, ker se bo uprizorila z vsestranskim spopolnjenjem. Tej igri sledi vprizoritve zanimive burke „Strahovi“. Pred igro je zanimivo podučno predavanje in se bodo peli nekateri lepi komadi. Po vprizoritvah je prijateljska zabava v prostorih g. M. Trstenjak. Prav pristočno so vabljeni vsi prijatelji društva k obilni udeležbi.

l Kmet. podružnica v Vučjvasi priredi v nedeljo 12. novembra dve zborovanji: prvo po rani sv. maši pri Sv. Križu (lokal se ozani), drugo pa popoldne ob 2. uri v vučjenski šoli. Govoril bo vičanski Škrlec o izboljšanju travnikov in o uspehih z umetnimi gnojili ter pokazal praktično, kako se najhitreje in najbolje skuha svinjska krma v brzoparilniku „Alfa“. Pridite kmetovalci, v obilnem številu, zlasti pa vabimo gospodinjke na oba shoda.

l Stara in Nova vas. Prostovoljno gasilno društvo v Stari in Novi vasi priredi tomlbo dne 12. t. m. v gostilni gospe Majer. Začetek ob 6. uri zvečer. Dobiček je namenjen za gasilno orodje. K mnogoštevilni udeležbi uljudno vabi vsa sosednja gasilna društva, kakor vsacega posameznega odbor.

l Gasilno društvo v Noršincih pri Ljutomeru vabi najuljudneje na tomlbo, katera bode na Martinovo nedeljo dne 12. t. m. v prostorih g. Vaupotiča v Noršincih. Dobiček je mnogo in so prav lepi. Čisti dobiček je za nakup potrebnega orodja. Za ta blag namen pridite vsi ob blizu in daleč. Odbor.

Slovenjgraški okraj.

s Slov. Gradec. V Starem trgu so našli staroslovensko grobišče. Dosedaj so odkopali že nad 100 grobišč. Žal, da izvršujejo to delo Nemci za Nemce. Naša zgodovinska last prehaja v roke tujc.

s Slov. Gradec. Kočarju Juriju Rečniku v slovenjgraški okolici je pred nekaj dnevi požar upepelil kočo. Sumi se, da je nekdo zažgal.

s Šoštanj. Za načelnika okrajnega zastopa je bil v ponedeljek, dne 6. t. m. izvoljen g. pl. Adamovič, za njegovega namestnika pa velenjski župan, g. Skaza. Ostali odborniki so: dekan Rotner, župan Koren iz Št. Ilja, župan Pirtovšek iz Rečice, dr. Majer in Franc Woschnag; poslednji je zastopnik mesta Šoštanj in edini „Nemec“ v odboru. Slava zavednim možem!

s Iz Št. Ilja pri Gradiču. Naj Vam naznanim tudi jaz, gospod urednik, kakšne neprijetnosti vladajo na velenjsko-šentiljski pošti. Dne 21. sepembra je bila oddana v Celju dopisnica, naslovljena na neko osebo v šentiljski občini, dobila jo je pa še-le 22. oktobra. Kajne, to je nagla pošta. Ne vem, ali je to kriva velenjska ali samo šentiljska pošta?!

s Dovže. V nedeljo, dne 5. t. m. je priredilo pri nas Bralno društvo iz Št. Ilja igro „Svojepravna Minka“. Občinstva se je udeležilo zelo veliko. Igra je uspela prav dobro. Po igri se je razvila v vseh gostilniških prostorih živahna prosta zabava, med tem je tudi g. Hohnjec, kiparski pomočnik, nabral 11 K 20 vin. za Slov. Stražo.

s Vuzenica. Naši posilinemški čevljarji, krojači in cimpermani, letajo okoli in iščejo, kje bi se vjeli kakšnega kalina za svojo mučilnico, katero nameravajo baje otvoriti za silo v Stalcerjevi gostilni. Smo radovedni, bo li dovolila to šolska oblast! Hajlanje in vpitje okoli Slovenske ljudske šole se je že začelo. Človek bi mislil, da je med volkovi v Sibiriji. G. Erber, župan mučki, se trudi, da bi pridobil v Vuzenici privržencev materi Südmarki! On že ve, zakaj!

s Remšnik. Veselica, ki se je vršila na Muti, mi ostane trajno v spominu. Te veselice se je udeležila tudi tukajšnja mladina. Žal, da so pri nas na Remšniku dekleta še narodno zaspana. Dobro bi bilo, ko bi se tudi naše mladenke naučile kako igro in bi se malo zasukale na odr. Na noge torej mladenke in ne zaostanite za drugimi! Glejte, po drugod so dekleta jako navdušena za narodno stvar, zakaj pa bi ve ne bile. Torej naprej, dekleta!

s Marenberg. Z udeležbo pri nedeljski veselici smemo biti zadovoljni. Obiskali so nas korajžni fantje iz Remšnika in Mute. Pohvaliti moramo tudi domačine, ki so v obilnejšem številu prihiteli k veselici. Po pozdravnem govoru je nastopil poslanec dr. Verstovšek in je omenjal, žalostne razmere, ki vladajo v Marenbergu, kjer se morajo Slovenci skrivati, kakor

nekdaj kristjani pred pagani. Orisal nam je žalostne gospodarske razmere, ki vladajo tukaj, ker marsikateri kmet proda svoje posestvo Nemcem in protestantom vsled pomanjkanja delavcev, ali ker ne zna gospodariti. Svaril je pred izseljevanjem v mesta, kjer čaka človeka revščina in beda. Opominjal je mladino, naj dobro porabi prosti čas, da se kaj koristnega nauči za življenje in tako nadomesti, kar je zamudila v šoli. Pozival je fante, naj bodo ponosni, pa tudi korajžni, toda ne, kadar se napijejo, ampak kadar je res treba pokazati pogum. Naposled je še omenil, da bo vendar enkrat treba misliti na sredstva, kako omejiti razširjanje ponemčevanja in protestantizma. Nato ste sledili dve gledališki igri, govor, deklamacija in petje, kar se je vse prav dobro obneslo. Ljudje so izrazili željo, da bi radi še večkrat kaj takega videli. Druge nesreče ni bilo zraven, kakor da so nekateri tržki otroci kričali pri oknih in hoteli veselico motiti, a jih je redar napodil. Ostalo prinese „Naš Dom“.

s Šoštanj. Bralno društvo v Šoštanju želi pridobiti „Slovenski Pravitnik“ 4. snopič, „Občna zgodovina“ 7. snopič, „Kristusovo življenje in smrt“ 1. del, „Življenje Dev. Marije in sv. Jožefa“ 5. snopič in 11. do 13. snopič. Knjige kupimo ali damo v zameno druge.

Konjiški okraj.

k Konjice. Gostilničar Franc Bodlej iz Koblja je povabil drvarja Antona Ramšak v svojo gostilno ter z njim popival. Pri plačilu je opazil gostilničar, da ima Ramšak precej denarja, zato se je nenadoma sprl z gostom ter ga končno postavil pod kap. Ko se je Ramšak zunaj streznil, je opazil, da mu manjka denarnica z 99 kronami. Ramšak je obvestil o tem orožnika. Ta se je podal h gostilničarju, kjer je izvedel, da je denar baje v tamošnji cerkvi. Orožnik je stvar dalje preiskaval in zvedel od Bodlejevega sina, da ga je oče, ker je slutil, da ga je Ramšak ovažil, poslal v cerkev, naj sin denar v cerkvi položi. Bodleja so prijeli in ga izročili okrajni sodniji.

k Konjice. Predstava „Mlinar in njegova hči“ v Narodnem Domu je dobro izpadla. Ljudstva je bilo obilo.

k Cadram. V nedeljo, dne 5. t. m. po večernicah se je vršil pri nas v posojilniških prostorih pripravljani shod za ustanovitev prepotrebne podružnice Slovenske Straže. Navduševalno in vzpodbudljivo so govorili predsednik „Sloge“, ki je sklicala zborovanje, č. g. monsignor Bezenšek, urednik Kemperle in domačin g. Franc Petelinšek. Njihove besede so gotovo padle na rodovitna tla, kajti vsakemu guberniku so navdušeno pritrjevali in obljubili so, delati, da bo njih podružnica ena najdelavnejših.

k Stranice. Umrl je na Vernih duš dan Anton Brčnik, p. d. Rugl, kmet v Križevcu. Bil je mož poštenjak stare korenine, vrl Slovenec in neustrašen pristajaš S. K. Z., dolgoleten naročnik „Slov. Gospodarja“. Pokoj njegovi blagi duši!

k Stranice. Pevski kor v cerkvi se nam je hotel podreti. Pa smo ga rajne sami podrli in postavili novega iz železo-betona. Orglje pa nam sedaj sestavlja in popravlja po svojem pomočniku g. Brandl iz Maribora. Čast in hvala vrlim Straničanom, posebno pa načelniku, cerkveno-skladnega odbora, Jakobu Kranje, za prostovoljno zbrane darove v denarju in materijalu, da se je moglo vse tako naglo popraviti. Drugo leto pa se namerava cerkev, zlasti pa župnišče, popolnoma prenoviti, oziroma še eno nadstropje dozidati. Dal Bog, da bi se res vse srečno izvršilo!

k Loče. V nedeljo, 5. t. m. se je vršila pri nas redka slovesnost. Častiti gospod kaplan Jakob Korošak je obhajal 40letnico duhovskega službovanja, pri kateri priliki mu je gospod glavar pl. Lehmann iz Konjic pripel od visoke deželne vlade podeljeno častno svetinjo za zvesto 40letno službovanje in ga je primerno nagovoril v cerkvi, ki je bila ljudstva natlačeno polna, je slavljence ob asistenci sosednih župnikov imel slovesno sveto mašo. V cerkvenem govoru je slavil njegove velike zasluge za cerkev in državo častiti gospod dekan konjiški. Posebno je omenjal č. gospod govornik izvanredne zasluge odlikovanca za ločko župnijo, kjer službuje že 32 let.

k Zreče. Dne 3. novembra po 6. uri zvečer se je v obokani kleti trgovca g. Kračuna vžgal špirit. Zgorela je vsa zaloga karbita, ki ga rabijo rudarji. V poslopju z nesrečno kletjo je prebivališče za kovača in peka. Skozi vrata švigajoči plamen je začel lizati streho. Iskre so še večje nesrečo obetajoče, nevarno švigale po zraku. Toda neutrudljivi gasilci, moški in ženske, so nesrečnega petelina odpodili s strehe, in s tem odvrnili nevarnost za druga poslopja. Ob 8. uri so prihiteli požarniki iz Konjic ter zadušili vse do zadnje žrjavice. Pri nesreči je sreča, da ni bilo vetra. Ob viharju bi vse sosedstvo s cerkvi-jo vred lahko postalo žrtev ognja. Blago ni bilo zavarovano, ker posestnik sploh ni slutil, da bi se v tako zavarovanem prostoru mogla pripetiti nesreča. Ponesrečenec je pridna oseba, skrbna in splošno priljubljena; prizadet je razmeroma občutljivo in z ozirom na to bomo zaneprej še rajši obiskovali njegovo trgovino ter mu pomagali, da bo lažje pozabil na škodo, povzročeno mu po požaru.

k Konjice. Podružnica „Slovenske Straže“ sklicuje svoj I. redni občni zbor na Martinovo nedeljo dne 12. novembra 1911, po večernicah v prostorih bralnega društva v kaplaniji. Zbor želi vzbuditi v ljudskih slojih zanimanje za „Stražino“ nalogo in delo, srca vneti za rodno grudo, domači jezik, vtrditi zvestobo do narodnega svojstva. Ljubezen do domovine naj zbere dne 12. novembra može in žene, mladeniče in dekleta, v svetem navdušenju za ohranitev svojega imena za bodočnost. Pri tej priliki se zopet opozarja na zbirko narodnega blaga, ki smo jo že opetovano priporočali zavednemu občinstvu.

Celjski okraj.

c Celje. Bivši veleposestnik v Št. Ilju pri Velenu, g. Ivan Kranjc, je kupil v Zabukovcu pri Žalcu tovarno za izdelovanje glinastih, cementnih in porcelanastih izdelkov. Priporočamo to novo podjetje.

c Celje. Dasiravno se vsi celjski posilnemci z vso resnostjo pripravljajo na volitve v okoliški občini, vendar pravijo, da se bodo proti volitvam zopet pritožili. To je znamenje, da računajo na propad. Upajo, da dobi potem občina komisarja, ki bi bil njim naklonjen.

c Celje. Umrl je predstojnik okrožnega sodišča, Wurmser. Pokojnik je bil Nemeč. Kot sodnik je bil še kolikor toliko nepristranski.

c Savinjska dolina. Ker je hmeljska trgovina pri kraju, je postalo v naši lepi dolini mirno. Tudi hmeljski mešetarji, ki so si letos nagomladili toliko dobička, so se potegnili nazaj v svoje brloge in uživajo sedaj ne svoj, ampak trud kmeta-hmeljarja. Priznati pa moramo, da so liberalci z njihovo kupčijo naši stranki letos mnogo pristašev pridobili. Marsikateri je poprej še bolj po strani gledal nas, ki smo pristaši Kmečke zveze, se je pridružil nam, ker je videl, da so liberalci res največji škodljivci kmeta. Da naša kmečka stvar napreduje, se imamo zahvaliti tudi našemu dičnemu poslancu dr. Korošču, ki je z nami volilci vedno v zvezi. Kako žalostno je bilo poprej, ko nas je zastopal Roblek! Samo ob volitvah so se liberalni škrici zmenili za nas.

Frankolovo. Nemila smrt nas je pripravila ob redko slavnosti. Čez 3 mesece bi bili obhajali biserno poroko Mateja Laznika, po domače Busača, ki se je dne 16. februarja 1852 poročil z Apolonijo roj. Čretnik. A na vernih duš dan po noči nam je izdahnul blagi starček. N. v m. p.!

c Ponikva ob juž. žel. Igra, ki nam jo je priredilo Kmečko bralno društvo, se je obakrat prav izvrstno obnesla. Poseben dvotipen je bil nastop „Stipka“ (Jožekov Tonček). Sodeloval je pod vodstvom č. g. kaplana dobro izvežban pevski zbor in tudi naši tamburaši so nas razveselili s svojim nastopom. Kar čudili smo se, da so se naši fantje v tako kratkem času tako dobro izurili v godbi. Želimo si v kratkem zopet kaj sličnega.

c Dramlje. Zanimiv napis. Na stanovanju učitelja Seunika stoji napis: Izdajalci, kikeci, ubijalci. Ka-ha-ha!

c Motnik. Ker mnogo volilcev dr. Korošca spada v župnijo Motnik, Čemšenik in Št. Gothard, povabili smo našega poslanca dr. Korošca semkaj, da nam pride poročat. Temu povabilu je ustregel dr. Korošec zadnjo nedeljo, dne 5. novembra in imel pri nas po rani sv. maši političen shod. Mnogo ljudi se je udeležilo shoda, ki so z napeto pozornostjo poslušali jasna izvajanja svojega poslanca. Govoril je o draginjski razpravi v državni zbornici, o železniškem vprašanju, o uradniških plačah, o kartelih itd. Predsedoval je shodu vrli župan našega trga, ki je nazadnje predlagal zaupanje dr. Korošču in vsem poslancem Slovenskega kluba na Dunaju, kar se je soglasno sprejelo. V naši župniji in sosednjih politična zavednost krepko napreduje.

c Sv. Miklavž nad Laškim. 21letni železniški delavec Janez Suhadolčan iz Vodiškega, je skočil iz brzovlaka, ki vozi okoli 4. ure popoldne iz Rimskih toplic. Peljal se je namreč iz Celja. Pozabil je kupiti dopolnilno karto za brzovlak. V sredi med postajama Rimske toplice in Zidani most pa je skočil iz vlaka skozi okno v jarek ter je nezavesten obležal. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. — V Ameriki je v nekem premogovniku zasulo tukajšnjega rojaka 26letnega Jožefa Brečko. Sel je v Ameriko po boljšo bodočnost, a našel je smrt. Svetila mu večna luč!

c Trbovlje. Da se naš kraj ne odlikuje po katoliškem življenju, je že obče znano, in sicer so krivi temu socialno-demokratski zapeljivci. V noči od nedelje na ponedeljek, 29.—30. oktobra se je zopet pripetilo nekaj posebnega. Neko človeče je namreč iz Dimnikove kapele vzelo sv. križ ter ga razdrobilo na mnogo koscev. Vse se je zgražalo nad takim početjem. Toda kdo je temu kriv? Ali ne socialna demokracija, oziroma njeni agitatorji, ki nam na vsakem shodu hujskajo zoper sv. vero, zoper papeža, škofa in duhovnike. Njihovi časopisi pišejo venomer, da je kriva duhovščina današnje draginje, da je kriv papež vojske med Italijani in Turki itd. Če neveden mladenič vedno poslušata take govore in čita take časopise, mora postati zloben, da tudi pred križem nima nobenega spoštovanja več. Res je, kar je povedal nek poslanec v državnem zboru, da bi trebalo najprej obesiti tiste rdečkarje, ki tako hujskajo na shodih in ki tako pišejo v svojih lažljivih časopisih. Če bo šlo to tako naprej, moramo res priznati, da bo čez nekaj let najbolje, da se zapro cerkve, ker zlasti delavsko ljudstvo vsled branja soc. dem. glasila „Zarja“ sploh nima nobene vere več. Otroci se morajo pokvariti, ker morajo starišem doma prebirati brezverske časopise. Skrajni čas je, da poklicani krogi storijo kaj zoper tako pohujšanje.

c Trbovlje. Dne 29. oktobra je priredilo Kmečko bralno društvo v Trbovljah dve igri: Prva „Junaska deklica blažena Ivana d' Arc“ se je izvrstno obnesla. Igralci so jo izborno pogodili. Posebno zadnja živa slika je ugajala občinstvu, ki je videlo v res krasni podobi nebena na zemlji. Druga igra: „Popolna žena“ je bila tudi dobro rešena; dasiravno kratka, je vendar s svojimi odličnimi igralci vzbudila mnogo kratkočasnja in smeja. Priporočamo obe igri vsem izobraževalnim društvom.

c Celje. V hotelu „Beli vol“ se vrši v soboto, 11. t. m. zvečer „Martinov večer“. Svira godba na lok. c Ljubno. Naše bralno društvo priredi v nedeljo 12. novembra ob 8. uri popoldne gledališko predstavo v prostorih gosp. Podpečana. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Brežiški okraj.

b Brežice. Naš poslanec dr. Benkovič s svojimi tovariši je vložil v seji državnega zbora dne 17. oktobra 1911 nujni predlog za državno podporo onim, ki trpe vsled škode, povzročene radi suše, toče in drugih uim v sodnih okrajih Brežice, Sevnica in Laško: „V letu 1911 so okraj Sevnica, Brežice in Laško zelo trpeli zaradi suše; nasledki suše so tem hujši, ker so ti okraj že prejšnja leta mnogo prestali — eno leto radi suše, drugo radi preoblega dežja — tako, da je sila v teh okrajih, posebno med manjšimi posestniki in kočarji, velika; beda se je v nekaterih okrajih zadnja leta celo podvojila. Omeniti moramo, da se večina teh okrajev peča z živinorejo. Do leta 1908 so bile vinske cene ugodne, a leta 1908 in 1909 se je pridelalo toliko vina, kakor še od leta 1835 sem ne, in ker se je tudi v drugih deželah pridelalo izredno mnogo vina, so cene tako padle, da vinorejec s skupičkom vina niti stroškov pridelovanja ni mogel kriti; primanjkovalo je tudi sodov, tako, da vinorejec ni mogel spraviti vsega vina, kar pa je spravljal, je pa moral prodati za sramotno ceno od 12 vin. naprej. Lanško poletje je bilo pa tako mokrotno, da so bili uničeni skoro vsi vinski pridelki. Pridelalo se je komaj 10 odstotkov navadne letine. Po mnogih občinah pa je bilo tako malo grozdja, da se trgatve sploh ni izplačala. Ta nesreča je pomenila za vinorejce, posebno manjše hruš udarec. Zašli so v dolgove, ker so navezani na dohodke vinogradov. Suša leta 1908 in 1909 je prizadela živinorejcem ogromno škodo, katera jih še danes tlači. Radi pomanjkanja krme je moral živinorejec prodati najboljšo živino za ničevno ceno, ker tedanja državna podpora v senu ni bila zadostna. Število živine je v zadnjih treh letih v brežiškem političnem okraju padlo za eno tretjino. Posebno hudo pa so trpeli živinorejci radi kuge-slinovke in radi zaprtja sejmov. Letošnja suša je pa najbolj zadela svinjerejo, katera se je pred leti tukaj zelo razvijala. Prodati se bodo morale svinje za ničevno ceno, če se ne bo dobilo dovolj podpore v krmilih, kakor pred leti druga živina. K vsem tem nesrečam je prišlo še l. 1910 in 1911 pomanjkanje denarja; denarni zavodi so radi vzdigovanja vlog odpovedali posojila. Seznam eksekucij v brežiškem okraju nam podaja žalostno sliko. Prislilne prodaje posestev so se v l. 1909, 1910 in 1911 neprimerno povečale. Pri okrajni sodnji v Brežicah se vrše vsak teden take prodaje, dočim so bile prejšnja leta silno redke. A denarno pomanjkanje dozdaj še ni prenehalo. Kot dokaz bede v teh okrajih navedem sledeče: Leta 1907 je bilo 345 mobilarnih eksekucij, a leta 1910 že 699, letos do septembra 489; eksekucij posestev je bilo leta 1907 48, leta 1908 96, leta 1909 110, leta 1910 482, letos do septembra že 290. Raznih tožb, ki se nanašajo na iztirjatve, opomine itd., je bilo v teh okrajih leta 1907 883, leta 1908 967, leta 1909 1014, leta 1910 1493, letos do septembra 838. — Občine Dobova, Mihalovec, Gaberje, Mostec, Loče, okolica Rajhenburg, Senovo, Armeško, Brezje, Blanca, Sv. Krištof, Marija Gradec, in Št. Rupert, so bile letos večkrat hudo prizadete od toče; poškodovani so bili posebno vinogradi in poljski pridelki; radi suše pa trpi ljudstvo silno pomanjkanje živil in živinske krme. Pomožna akcija v omenjenih okrajih naj 1. pripomore ljudstvu do dobave živil, posebno koruze in krompirja; 2. svinjerejem se naj preskrbijo potrebna krmila; 3. ker je ajda uničena, naj se deli spomladaj ajda za seme; 4. razdeli se naj umetnih gnojil in semenja za travnike; 5. ustavi naj se iztirjevanje davkov; 6. ustavi naj se odplačevanje brezobrestnih posojil za vinogradnike. Zastila, krma in semena se naj najpotrebnejšim dajo zastonj, drugim pa po nizkih cenah. Okrajni pomožni odbori so pripravljali, da se ozira posebno na točke 1., 2., 3. in 5. Odločno ugovarjamo, da bi se pri delitvi teh podpor oziralo na mnenje orožnikov. Beda je letos splošna, to lahko sprevidi vsak. Žandarmerija se naj vpraša še-le tedaj za mnenje, če se drugod ne more dobiti podatkov. Zahtevamo pa tudi, da se pomožna akcija takoj izvede, da pride pomoč že začetkom zime. Zato naj se vsi ti spisi takoj predložijo notranjemu ministru. Razdelitev živil, krme in semen naj se prepusti krajevnim pomožnim odborom, in sicer po razmerju števila prebivalstva. Podpisani stavimo nujni predlog: Zbornica naj sklene: „Vlada se pozivlja, naj posestnikom in najemnikom, ki so oškodovani vsled suše, toče in drugih uim, da kolikor mogoče hitro izdatno državno podporo z razdelitvijo živil, krme, semen in z odpisom zemljiškega davka.“ — Dunaj, 12. oktobra 1911. — Dr. Benkovič in tovariši.

b Brežice. V vodnjaku je utonil dne 1. novembra železniški čuvaj Ivan Azman.

b Artiče pri Brežicah. Neka liberalna dušica v Artičah se zaganja v načelstvo posojilnice v Artičah. Danes mu le povemo na uho, da naj pusti posojilnico pri miru, drugače bomo proti temu liberalnemu klepetavcu ostro nastopili.

b Iz Podsrede. V noči od 5. na 6. t. m. so tatje vlomili v shrambo sobo gosp. E. Škrbeca na Pokleku. Odnegli niso nič, ker so bili, kakor se sklepa, preplašeni. Ker se pa prav pogostoma dogajajo v zadnjem času v tej okolici tatvine, se pač želi, da bi naša slavna orožniška postaja storila, kolikor mogoče, da se družba teh tičkov, ki se nahaja najbrže v našem okrožju, dobi na lim.

Vestnik mlad. organizacije.

Teharje. V nedeljo, dne 19. oktobra po večernicah se bo pri nas ustanovil telovadni odsek Orel. K ustanovni slovesnosti vabimo vse domače in sosednje mladeniče. Strnimo se v močno četo. Natančen spored prihodnjic.

Dramlje. Ustanovni shod Dekliške zveze. „Leto shodov“ se bo smelo imenovati letošnje leto. Imeli smo 16 shodov, 4 politične, 10 izobraževalnih, julija ustanovni shod Mladeniške zveze, sedaj dne 5. nov. enak shod Dekliške zveze. Za verski, narodni in gospodarski napredek našega ljudstva stanovito vneti organizator, č. g. dr. in prof. H o h n j e c je po svoji pridigi v cerkvi pri drugem sv. opravilu stotinam poslušalcev v župnišču pokladal na srca trojne zlate nauke. Trudijo se naj, da bodo imele 1. „jasno glavo“. Po 14. letu naj ne zametujejo knjig, temveč naj jih pridno jemljejo v roke. Naj prebirajo to, kar je koristno in kar ni veri ter narodnosti nasproti. Deklicam naj bodo 2. roke pridne, za pošteno delo, doma na kmetih, ne pa v mesta siliti. 3. Srce deklic bodi goreče za vero in slovensko narodnost. — Po govoru dr. Hohnjeca se izvoli odbor in naznani, da je pristopilo že 109 deklet. Predsednica Fr. Lebar se spominja v kratkih besedah shodov in časnikov, ki so deklice v Zvezi spodbujali. Po modri božji volji hočejo biti pridne in poštene. Marija Brglez priporoča tovarišicam, se po vzgledu čebelic, s pomočjo božjo in Marijino odločno za verske in narodne resnice potegovati. Liza Leber jih vabi v edinosti s sv. cerkvo v boj zoper verske, narodne in gospodarske nasprotnike. Še eno dekle jih vžiga, se napadov nič bati. — Da, tako mladino, moško in žensko, potrebujemo. Prava pot je začrtana. Le naprej po njej, stanovito!

Krščanski vojak, spisal Valentin Rozman, c. in kr. vojaški kurat, v pouk slovenskim mladeničem, ki so poklicani v vojaško službo. Maribor 1911. Brez pretiravanja lahko trdimo, da se pri nobenem drugem avstrijskem narodu ni danes vsestranska organizacija tako razvila, kakor pri našem malem slovenskem narodu, vzgledna verska in socialna organizacija. Blagodejnemu vplivu teh organizacij pa je bil dosežaj pri nas odtegnjen mladenič, ki je moral obleči vojaško suknjo. Zato so se merodajni krogi že mnogokrat povpraševali: „Kaj storiti, da nam naši fantje, ko se vrnejo od vojaštva, ne pridejo nazaj brez vere in pravosti, ampak da se vrnejo telesno utrjeni in po duhu boljši, ali vsaj ne slabši značaji, kot so odšli? Kaj storiti, da nam vojaška služba toliko ljudske latentne moči ne uniči, ampak jo goji in razvija?“ Kot prvi odgovor na to vprašanje smemo smatrati pravkar izišlo, 119 strani broječo knjizico: „Krščanski vojak“, od c. in kr. vojaškega kurata Val. Rozmana. Pisatelj razpravlja z lepo in gladko slovensko besedo v 14 poglavjih o glavnih dolžnostih, ki jih vsebuje vojaški stan. Pomen, lepoto, vzvišenost in nujnost teh dolžnosti dokazuje iz sv. pisma in iz sv. očetov, pa tudi iz vojaških predpisov, iz zdrave pameti, iz izrekov slovečih modrijanov in zgledov slavnih vojskovodij. Knjiga nam slika posebno jasno svetost prisege in ljubezen do avstrijske domovine, povdarja nasproti namišljeni oblasti ljudstva od Boga izviračo moč cesarske krone, dokazuje bistvo in nujnost vojaške pokorščine, kaže vzgojevalno moč, ki je skrita v natančnem izpolnjevanju dolžnosti, opominja h krščanskemu prijateljstvu, riše po vzgledih najboljših vojskovodij in najboljših vojakov, kako vojaški stan ne izključuje vere in molitve, ampak, da ste obe najtrdnjeji temelji prave hrabrosti in vseh vojaških kreposti, svari naposled prepričevalno pred pogubnimi pregrehami pohotnosti, pijančevanja in samomora. Knjiga je pisana jedernato. Marsikak kratak, a duhovit in poljuđen rek bo ostal vojaku neizbrisno v spominu kot neomajno načelo, kot zvezda vodnica v njegovem nelahkem stanu, n. pr. jutranjo molitev opustiti, se pravi dan slabo začeti (str. 86), ali „ne moremo biti veliki, ako nismo krepostni, a ne moremo biti krepostni, ako nismo verni“ (str. 77), ali, da so bile najboljše zavezne čete Nemečev proti Francozom po nečistosti dobljene boleznimi med francoskimi vojaki (str. 102), ali rek iz Silvija Pellico: „Ako človek zaničuje oltarje, sposobnost in poštenje, pa vpije: domovina, domovina, ne verjemite mu!“ Tak človek je hinavski rodoljub in slab državljani“ (str. 29). Knjiga je vredna vsega priporočila tudi za našo mladinsko organizacijo. Prepričani smo, da bodo prvi izdaji sledile kmalu še nadaljne. Knjiga se naroča v Cirilovi tiskarni v Mariboru in stane 80 vin., po pošti 10 vinarjev več. — Dr. A. Z.

Iz celega sveta.

Sreča mesarskega vajenca. Na Dunaju je nedavno soproga nekega mesarja poslala vajenca v loterijo, naj stavi na tri gotove številke 5 kron. Deček pa je izgubil listek z napisanimi številkami ter je stavlil tri poljubne številke na prihodnje praško srečkanje. Ko je prišel domov, ga je mojstrova žena seveda pošteno ozmerjala, poslala ga še enkrat s svojimi številkami v loterijo, mu dala vnovič 5 kron in rekla, da prejšnji riskonto lahko obdrži za-se in da mu bo odtrgala 5 kron od njegovih prihrankov. Vajenec se je počutil vsled tega seveda zelo nesrečnega. Lahko si pa predstavljamo njegovo veselje, ko je pozneje izvedel, da so njegove številke prišle in da je dobil 19.994 kron 88 vin. Da je imela mesarica zelo duho-

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.
Glavni zastop za
Spod. Štajersko
 :: pri Franu Pograjc, ::
Maribor, Fabriksgasse 21

zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove in premičnine ter — 2. proti prelomu zvonov. Edina domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim! Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ozir. doživetje in proti nezgodam za Nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico. 43. Pojasnila daje gorenji zastop.

Naznanilo.

Amerikansko cepljene trsje, 50.000 tisoč komadov je na prodaj, korenjakov, Rip. Portalis 20.000 komadov, in klaci Rip. Portalis za suho cepljenje 50.000 komadov.

Seznam tri:

1. Mosler. 2. Burgundec beli. 3. Muškati. 4. Gutedel, b. r. 5. Ranfol. 6. Kapčina. 7. Laški rizling. 8. Silvanec. 9. Rulandec. 10. Traminec. 11. Sylvanec muškati. 12. Portogizec. Vse te trte so cepljene na Rip. Portalis.

Kdor si v jesen trdi naroči, so cenejše kakor spomlad. Naročila se sprejemajo, dokler je kaj v zalogi. Cena po dogovoru.

Janez Werbnjak,
 posestnik—trsnicar na Bregu p. Ptuj.

1031

Pojasnila o inseratih

daje upravištvu samo tistim, ki priložijo vprašanje znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke:

Dne 4. novembra 1911.

Test . . . 11 19 18 87 79
 Line . . . 54 53 82 20 58

Naznanilo.

Kupujem vsake vrste zrno in tudi les po najboljši ceni; tudi se menja zrnje z moko. Janez Špes, posestnik parne žage in mlinar v Mariboru, nasproti dragonske karnarne, Magdalensko predmestje. 150

Zlatarska delavnica se radi smrti po ceni proda. Wildenrainerstrasse 14. II. nadstropje, 10. 1124

Posestvo na prodaj, zidana hiša, klet, stiskalnica, hlev, sadonosnik, vinograd, njiva, gozd. Vse skupaj meri okrog 2 orala ter se nahaja v dobrem stanu, 10 minut oddaljeno od kolodvora Poljčane, pripravno za penzionista. Kje pove upravištvu. 1097

Viničarja, izvečbanega v vinogradništvu, treznega značaja, oženjenega ki je prost vojaščine, ter ima 2 ali tri za delo sposobne delavske moči. Sprejme se v službo od novega leta 1912 za vinograd, ki meri 4 1/2 orala. Viničar ima pravo uživanje od 5 1/2 orala njiv, travnika in pašnika, dobi gotovo plačo in druge užitke. Več se izve na graščini Šalovec, pošta Varaždin, Hrvatsko. Ponudniki se naj osebno ogleda. 1102

Priden krojaški učencec se sprejme pri g. Jožef Mlinarič, Poštna ul. št. 5. Maribor. 1099

Na prodaj je lepo posestvo, obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja, njiv, travnika, sadonosnika, gozda, zraven pripada ena lepa vrtičarija. Proda se skupaj ali vsako posebej. Vse posestvo je blizu mesta. Vpraša se pri lastniku g. Bračko Friderik v Vodolah pri St. Petru blizu Maribora. 1100

Mesarskega vajenca

ki se tudi izučil vojenjske mesa, sprejme takoj Stanislav Zamelo, mesar in gostilničar pri sv. Trojici v Slov. gor. 1093

Kuharica se takoj sprejme k manjši obitelji. Vpraša se pisмено pod: „Lajtersperk“, upravištvu lista. 1129

Mizarjski pomočnik, lepega vedenja, se sprejme v stalno delo pri Ant. Lekše, mizarju v Mozirju. 1107

Mesarji pozor!

V najem se da za zelo nizko najemnino, dobro ideča mesarija s krčmo na račun, tečenje vina, piv in žganja. Kraj industrijski, prav blizu rudokopa. Vstop že s 1. grudnom. Vprašanja na M. Kračuna, p. Zreče pri Komjanih. 1119

Prav lepo posestvo v lepi legi obstoječe iz zidane hiše ter gospodarskega poslopja, vse v dobrem stanu. Vinograd z novim nasadom, njive, travnika, gozd, in sadonosnik, zraven je lepa preša in klet, vse novo. Zelo ugoden kup. Toraj pozor! Vpraša se pri Janezu Koronik, posestniku v Spodnjem Dupleku hiš. št. 57. p. Vurberk pri Ptuj. 1119

Lipov les kupi Fr. Sojč, kipar, Maribor. Reiserger. št. 26. 1115

Vinogradniki pozor! Kdor potrebuje močno, trpežno smolnato smrekovo kolje za vinograde? Po nizki ceni ima isto na prodaj v veliki množini Franc Vogrinec, p. Sv. Andraž v Slov. gor. železniška postaja Ptuj. 1116

Proda se posestvo v lepem ravnem kraju, tik okrajne ceste in blizu pečičanskega kolodvora obstoječe iz novozidane in z cementno opeko krite hiše s 8 velikimi sobami, kuhinjo in kletjo. Hiša je sposobna tudi za gostilniško obrt in tudi na pripravnem prostoru, zraven hiše je lep vrt. Gospodarsko poslopje je zidano in z opeko krito ter obstoji iz 1. hleva za 15 glav živine prostora, potem velika vinska klet in velik prostor za vozove. Potem svinjski hlev s sedmimi svinjaki in drvarnico. Zraven hiše sta dva vodnjaka z dobro pitno vodo. Njive in travniki so vsi blizu doma, na enem travniku je zasajeno blizu 60 sadnih dreves lepe sorte. Goveje živine se redi od 10 do 12 in do 20 svinj. Gozd je precej velik in se da iz njega dobiti za par tisoč kron stavbenega lesa. Več ugodnosti pod naslovom: Janez Vodopivec, posestnik, Studence via Poljčane št. 6. 1117

Organist in cerkvenik dobi službo takoj pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Prošnjik, izveden v računstvu, da bi vodil tajništvo v mlekarni, se naj oglasi pri tamkajšnjem cerk. predstojništvu. Plača v gotovini nad 1000 K. 1126

Verdnik Jožef,

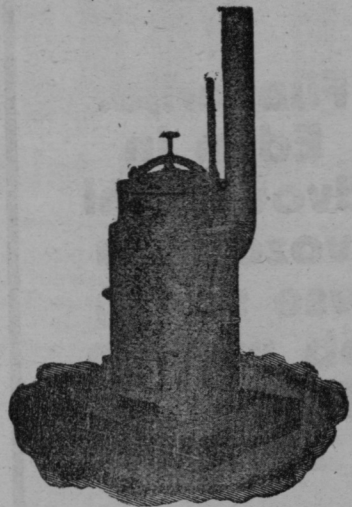
krojaški mojster v Slov. Bistrici, priporoča svojo veliko zalogo izgotovljenih oblek za šolske fante, kakor tudi za odrasle. Priporočam se tudi za naročila, ki se bodo točno izvršila. Ustregel bom vsem po nizkih cenah. 1095

Učenec se sprejme pri Al. Maček-trgovina železnine, Maribor, Tržak, ka cesta 25. 987

Spretni kovač

se sprejme za samostojno delo. Orodje je v kovačnici. Kje pove upravištvu. 1108

ALFA brzoparilniki za krmo so najboljši!

Nov izboljšan sestav!

Močna izpeljava popolnoma iz kovanega železa in železne pločevine!

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami iz litega železa! Zahtevajte cenike. Dopisuje se slov.

Delniška družba **Alfa Separator**
 Dunaj XII/3.

Delavnica za popravila

Dobro! Po ceni!

Točna postrežba!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. osnik zastoj Graecofone od 20 do 200 K.

- Niklasta remont-ura K 8-50
- Pristna srebrna ura " 7-
- Original omega ura " 18-
- Kuhinjska ura " 4-
- Budiljka, niklasta " 8-
- Poročni prstani " 2-
- Srebrne verižice " 2-

— Večletna jamstva —

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kapojerski zlatar in srebrar. 1123

Učenka se sprejme v trgovino z mešanim blegom 1. grudna 1911, dobi plačilo, stanovanje in hrano. Vprašanja na upravištvu tega lista. 1123

Trgovina s steklom = porcelanom in kamenino Iv. Kleinšek
 Maribor, Koroška cesta 7

Dobro! Po najnižjih cenah.

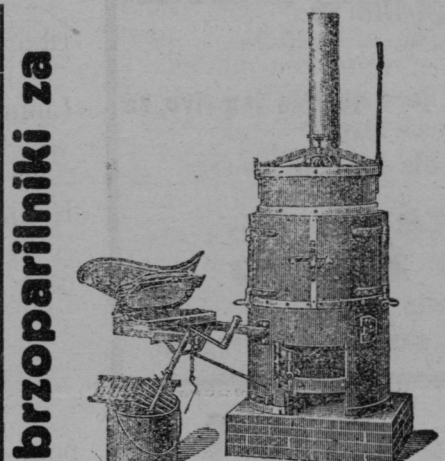
Dobro! Po najnižjih cenah.

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svetilk, ogledal, šip in okvirjev za podobe kakor vse v to stroke spad. dela. Poprave se hitro, zelo solidno in najcen. izvršujejo!

Dekle, ki je zdravo in močno, pridno in zanesljivo, ima veselje do kuhanja, zna kuhati in kruh peči se sprejme s 15. novembrom ali 1. decembrom za celo leto proti lepemu plačilu in pouku v kuhanju. Karolina Schwarzschnig, veleposestnica Majšperg, p. Orna gora pri Ptuj. 1088

Gostilna in bled na prodaj. 10 minut od farne cerkve, 15 minut od kolodvora. Vrt za zelenjavo. Cena 5600 kron, vključnih 1400 kron. Več pove Ignac Križan, Brome ob Dravi št. 26. 1143

„Titania“

Nenavadno hiter razvoj sopara. Se pošilja na poskušnjo. Tisoči že v rabi. Zahtevajte cenike.

živinsko krmo.

Vsako kurivo porabljivo. 70 odst. drv se prihrani. Zastopniki se iščejo

narejeni iz kovanega železa in kovinaste pločevine, torej trpežni

„Titania-Werke“, Wels 136, Zgor. Avstrijsko.
 Največja specialna tovarna za parilnike v Avstrijsko-Ogrskem.
 Glavno zastopstvo **Franc Asen, Gradec, Mariengasse 22.**

Sukno

za moške, volneno za ženske obleke in vse manufakturno blago razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Starmecki v Celju. Vzorec zastoj.

Proda se dobro ideča gostilna z popokno koncezijo in točenjem žganja, ležeča ob glavni in v vasi, blizu farne cerkve, v lepi legi, za izletnike, oddaljena 20 minut od mesta Ptuj, tudi je zelo sposoben prostor za trgovca z žitom, perutino itd. Zraven je 6 1/2 oralov dobrega polja, v bližini sadni vrt in lep vrt za zelenjavo, se takoj proda po ugodni ceni 20.000 K. Hišno in gospodarsko poslopje je vse v dobrem stanu. Dopisi naj se pošljejo na „A. B. 88“ poste restante, Ptuj. 1144

Oznaniilo. Fant, poštenih starišev, ki ima veselje do mizarstva, se sprejme v pouk pri Blažu Kozar, mizarju v St. Jurju ob juž. žel. 1145

Nove vinske posode, 300 do 900 l. vsebine ima na prodaj Feliks Drozg. Zimica, Sv. Barbara pri Mariboru, Liter stane 10 h. 1137

Mlad penzionist, obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi zmožen, išče kabinjo službo, je tudi izkušen ključavničar in izkušen strojevedec. Vpraša se naj v upr. t. l. 1147

Izredno lepo posestvo na prodaj, 10 minut od Maribora, pripravno za penzionista. Lepa, novozidana, vili podobna hiša s 4 krasnimi sobami in 8 kuhinjami, klet pod celo hišo, veliko zeleno dvorišče, velik solnčni vrt za zelenjavo, veliko brajd, sadno drevje. Se radi smrti gospodarja proda. Cena 19 tisoč kron, 7 tisoč vključnega dolga. Jožefa Purgaj, posestnica, Maribor, Koloniestrasse 28. 1138

Lepa hiša, pripravna za trgovino s tremi stanovanji, gospodarsko poslopje, lep vrt, se radi odpotovanja posestnika takoj po ceni proda. Nova vas št. 21, pri Mariboru. 1142

Priden učencec, ki ima veselje do mizarstva, se takoj sprejme pri Alojz Rojko, Kaserngasse 8, Maribor. 1133

Deklica, zdrava in zanesljiva, ki zna nekaj šivati in ima veselje kot sobarica se sprejme pri gospe Karolini Schwarzschnig, Majšperg pri Ptuj. 1135

Redovito posestvo je v Jakobskem dolu na prodaj. Naslov pri upravištvu Sl. Gosp. 1134

Lepo posestvo pri Sv. Petru niže Maribora, v bližini cerkve, z novo nasajenimi vinogradi, sadonosnik, vrti; njiva, velik vrt v Mariboru, kateri nese največje dohodke iz mladih špargelnovih in jagodnih nasadov, se takoj proda, lahki kupni pogoji. Pojasnila pri lastniku Franc Verliču v Trčovi pri Sv. Petru niže Maribora. 1045

Trgovski učencec, z dobrim šolskim spricevalom se sprejme v trgovini A. Pinter v Slov. Bistrici. Takaj obiskuje učencec tudi trgovsko šolo. 1147

Kovačija na dve veliki kladivi (amre), 2 ognjišči z vsem orodjem na zelo močni vodi, s posebej stoječo gostilno, novim lepim hišnim in gospodarskim poslopjem z štiri orali najrodovitnejše zemlje, sadonosnika, brajd, travnika in njive, se takoj za 18.000 K proda; polovica lahko ostane vključena. Natančneje pove Franc Peteline, Zg. Poljskava pri Pragarskem. 1149

Posestvo. 1/2 ure od Maribora, lepo poslopje 3 orala njiv, gozd in sadonosnik. Cena 5.400 K, lahki plačilni pogoji. Selinšek, Maribor, Wildenrainergasse 14. 1150

20 polovnjakov novega sladkega brušovca iz Koroškega se proda liter po 30 vinarjev. Naslov: „Hrušovec“ glavni trg 10, Celje. 1151

Posestva, dobičkanosna in krasna vsake velikosti v mariborski okolici so po ceni na prodaj. Brez plačila pojasnila daje Josip Sernee, Gradiška, p. Pesnica. 1015

Nevezidana hiša s 5 sobami, štiri kuhinje, en oral njive za stavbene prostore, studenec pri hiši. Hiša je 20 minut od mesta Maribor. Za stanovanja se dobi 600 K. Se proda radi druge kupčije za 12000 K. Jos. Nekrep, stavbeni mojster v Mariboru, Mozartstrasse 59. 1015

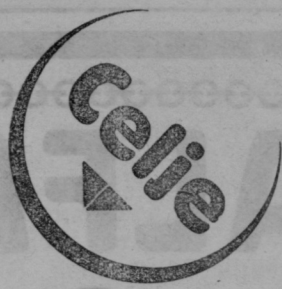
Blizu Celja

se proda nova hiša, 9 let davka prosta, z vrtom. Izplačati bo treba 4.400 K. Oglasiti se je treba v Sp. Hudinji št. 65. 1028

Učenec sprejme takoj Jakob Golobčič, kipar in klesar v Ljutomeru za kamnoseko obrt. Učenec dobi hrano in obleko, pomočniki te stroke služijo K 3-60 do 5 K na dan in še višje. 1063

Hotel pri „belem volu“

Graška cesta 8, 9 in 9a.

Mesnica, volovsko meso I. vrste, teletina, svinjina, divjačina itd. po konkurenčnih cenah.

Moderno opremljene sobe. Izborna kuhinja. Tu in inozemska vina. Razna piva. Točna postrežba. Sluga na kolodvoru.
Za obilen obisk se priporoča
Josip Stelzer
hotelir, mesar in posestnik fижakarije.

Fижakarija. Eden in dvovprežni vozovi na vse strani, ob vsakem času. Cene zmerne.

Gnojite travnike in pašnike

Tomazevo žlindro.

Boljša krma

Višji pridelek

Zvezda na vreči in znamki je najboljšje jamstvo za naponarejeno blago.

Pred manjvrednim blagom se svari.

== Tvornice za == Tomazevo žlindro

z. z. o. z., Berlin W 35.

1132

Se dobi v vsaki, z plakati zaznamovani trgovini.

Peki pozor!

Na prodaj je hiša s pekarijo in mlinom, ki ima stalno vodno moč, prav v lepem industrijskem trgu Slov. Koroške. Pekarija donša dnevnega prometa 150 kron, izjemoma več. Istotako donša tudi mlin lepe dohodke. Cena hiše in mlina z pritliklinami vred 38.000 kron, plačilni pogoji so zelo ugodni. Kupci naj se blagovolijo nemudoma obrniti na upravnitstvo Slov. Gospodarja. 1139

Jakob Veziak

krojaški mojster,

Maribor (Burg) Grajski trg.

Priporočam največjo izber in po najnižjih cenah.

Obleke za gospode in dečke, površnike (Roglan), zimске suknje iz kožuhovine, pelerine itd. Močne obleke za delavce, ter velika zaloga caj-gastih hlač.

Velika zaloga

vsakovrstnega m odnega blaga, iz katerega izdelujem obleke v najkrajšem času, po najnižjih cenah.

Postrežba točna, delo lepo in močno. Zagotavljam da bo vsak zadovoljen, ki si pri meni naroči obleko. 1141

Tvrđka:

Rudolf Pevec

v Mozirju ima v zalogi veliko izber

manufakturnega, špecerijskega blaga, šipe, železnino, steklo, porcelan, cementno zalogo tovarne Trbovlje, posebno lepo zalogo nagrobnih vencev. Nadalje kupuje vse poljske pridelke, posebno hmelj, maslo, jajce, gobe, jaboljke, laneno seme itd. — Kupujem in prodajam izborna domača, bizeljska in haloška vina.

Najboljše reference

imajoči in vsega uradovanja pri avt. uradih, in knjigovodstva zmožen moč, želi takoj svojo tajniško službo spreminiti. Ponudbe pod naslov „F. K. v Ormožu“. 1106

K štev. 35628

II. 4531.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1912 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriškanskih vinogradih in drevesnicah v gnojenju in sajenju sadonosnikov, in sicer priredi te-le tečaje:

1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru,
2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni,
4. na deželni viničarski šoli v Skalcah pri Konjicah.

Ti tečaji se začnejo 15. februarja in se končajo s 1. decembrom 1912

V Mariboru se sprejme	14
V Gor. Radgoni se sprejme	16
V Lipnici se sprejme	26
V Skalcah pri Konjicah	12

posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega mesečno plačo 8 K.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do 6. januarja 1912 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrečno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 16 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katero mora potrditi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake nalezljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1912 nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo zadevajoče naredbe dež. strokovnjakov.

V Gradcu, 10. oktobra 1911.

1090

Od štaj. dež. odbora.

Razprodaja sadnih drevesc-pritlikovcev.

Ker opustimo našo drevesnico, prodamo zalogo 50.000 lepozraščanih in zdravih pritlikavih sadnih drevesc, le najboljše vrste, po sledečih izjemnih cenah, ki veljajo na licu mesta:

grmičasto drevje 1 komad	80 vin.
dvoramni kordoni 1	1 K.

Če se naroči 100 komadov 10% popusta, pri 500 komadih 15%, pri 1000 pa 20% in prosta dopošiljatev ter 3 mesečni rok. Naročila pod 100 K se pošiljajo le proti povzetju, ali pa se naj denar pošlje naprej. Ker so povpraševanja zelo velika, se prosí, da se za spomladansko sajenje že zdaj naroči. Naročila se bodo odpravljala le tako dolgo, dokler bo kaj zaloga. 1140

Drevesnica grofa Ludolf, Anzbach, Nižje Avstrijsko, zahodna železnica, žel. postaja Neulengbach.

Za gnojenje travnikov, pašnikov in deteljišč, je Thomasova žlindra z znamko „Zvezda“

priznana najboljše in najcenejše fosforovo kisló gnojilo. Tudi za jesensko setev se lahko še uporablja, da se raztrosi po vrhu; za spomladno setev pa se že sedaj v jeseni lahko raztrosi po brazdah.

Zajamčeno čisto Thomasovo žlindro „Merkur“ P. Majdič, Celje znamke „Zvezda“ se dobi v trgov.

kjer je prodajalna zaloge Thomasovih tovarn r. z. z. o. z. v Berolinu N 35. 1092

Varujte se malovrednega blaga in ponarejanj!

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlikovnica in častni diplom k zlati kolajni. ::

Krepilno sredstvo za slabotne, malekvrne in rekouvalence. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboron okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

L. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & K 2.00 in po 1.14 K 4.00.

Lovske puške, repetir - pištole in revolverje

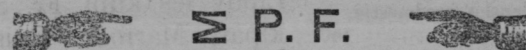
vsake vrste se po ceni prodajo, dokler bo kaj v zalogi. Čutič, puškar, Maribor, Grajska ulica 18. 1023

Nezaceljene noge

povzročujejo bolečine ter vežejo sicer zdravega človeka na postelj.

Vsakdanja uporaba mazila za rane in lek »Sigma« odstrani te bolečine.

Zdravniško priporočena.

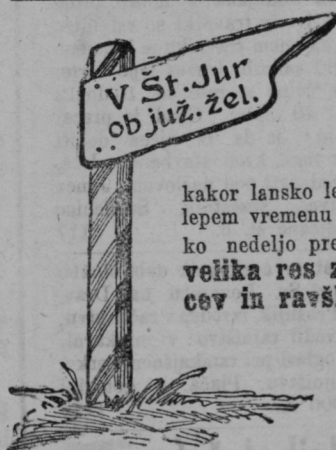
Dobiva se le pri dež. lekarni v Slovenski Bistrici.

1 tuba 1. 20 K. in poštnina 20 h. 776

Vosek, med v satovju, želod. suhe gobe, divji in pravi kostanj, vinski kamen, suhe češplje, suhe hruške, orehe,

sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc v Celju, vsako množino. Kdor kaj ima, naj ponudi.

Zakaj zopet nazaj v St. Jur k J. Artmanu? Zato, ker si je Janko Artman nabavil še lepše, močnejše in okusnejše novomodno zimsko blago kakor lansko leto. — Zlasti se opozarja, da bo pri lepem vremenu v mesecu novembru in decembru vsako nedeljo pred trgovino Janko Artmana velika res zanimiva razstava zimskih robcev in ravšinov. Zato pa le hajd v St. Jur po blako v trgovino Janko Artmana, ker tam je vaga pravična in mera poštna blago pa priznано najboljše.

Postrežba poštna! Za jesen in zimo. Cene primerne! priporoča

narodni in domači trgovec Franc Lenart v Ptujju

velikansko izbiro novodošlega moškega in ženskega sukna, nadalj vsakovrstnega porhata, hlačevine, odeje, koljake koce itd.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim zaancam, Kdor bo z blagom nezadovoljen naj pove — meni.

Priporoča se

Franc Lenart v Ptujju.